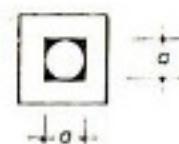

مناسب ۱/۱۵ دهنه داخل محوطه آتش باشد البته نست به ارتفاع دودکش این اندازه میتواند بیشتر و یا کوچکتر انتخاب شود بهر حال در هیچ مورد فایده کوچکتر از ۲۰×۲۰ سانتیمتر باشد جدول ذیل نسبت مقطع دودکش را به دهنه آتش برای ارتفاعات مختلف آن نشان داده است.

گرد با عایق	شکل ۳۱	متقطع مریع	شکل ۳۲
ارتفاع دودکش به متر	مربع	مستطیل	متقطع مریع
۴-۸	۸,۵-۱۰,۵	۷,۵-۹,۷	۷,۰-۹,۲
۸-۱۲	۱۰,۵-۱۲,۰	۹,۷-۱۰,۹	۹,۲-۱۰,۴
۱۲-۱۶	۱۲,۰-۱۳,۰	۱۰,۹-۱۱,۸	۱۰,۴-۱۱,۴
۱۶-۲۰	۱۳,۰-۱۵,۰	۱۱,۸-۱۲,۸	۱۱,۴-۱۲,۳

متقطع دودکش . در داخل دودکش دود بطور مارپیچ رویala حرکت میکند اگر جدار داخلی دودکش ناصاف و زیر باشد برایش سایش دود بکنندی بالا میرود و شبیه باشد که دودکش مقطع کوچکتری را داراست بدین جهت لازمت است که جدار داخلی دودکش کاملا تمیز و صاف بوده و در تمام ارتفاع یکسان باشد.

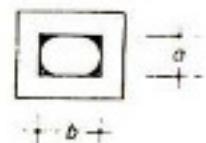

بدین قریب عواملی که در کش دودکش اختلال بوجود میآورند عبارتند از :

- ناصاف و زیر بودن جدار داخلی
- باریک شدن متقطع دودکش .
- درصورتیکه یک دودکش با پیش از یک محوطه آتش هر بوط باشد .
- وجود منفذ بخارج .
- وجود درز و شکاف در دریچه تمیز کننده .

همچنین دودکش باید تا آنجا که ممکن است از جریان هوا پدور باشد زیرا هرگونه تغییر جهت کوران هوا در دودکش موثر میباشد و گاز و دود را خیلی زود سرد کرده و امکان پیچش دود در دودکش بوجود میاید . باید توجه داشت که بودن کش کافی در دودکش باعث جمع شدن دوده در جدار داخلی آن شده و در نتیجه متقطع دودکش کوچکتر میشود که باعث اختلال عمل بخاری میشود و اختلال ایجاد آتش سوزی خواهد نمود .

دودکش باید در صورت امکان کاملا عمودی ساخته شود اگر این عمل غیرممکن باشد حداکثر میتوان مطابق شکل زاویه ۳۰ درجه با آن داد و باید سعی نمود که این عمل باعث بوجود آمدن لبه تیز در داخل دودکش نشود بلکه لبهها بطور منحنی شکل (فوس) ساخته شود این عمل باعث میشود که دود بدون مانع رد شده و کش دودکش حرارت عادی داشته باشد مسئله بسیار مهم فرم متقطع دودکش میباشد یک هلقع دایره ای که کاملا صاف باشد در تمام متقطع موثر میباشد طوری که دود در تمام متقطع بیالا میرود بدون آنکه به ناصافی و یا زبری و یا گوشدهایی بر بخورد امکان بوجود آمدن پیچش هم از بین میرود (شکل ۳۱) بدین قریب پیشترین متقطع دودکش متقطع دایره ای است بعد از هلقع دایره ای - متقطع مریع مناسب میباشد که در آن دود شیشه بمتقطع دایره ای بالا میرود با این تفاوت که در چهار گوش آن امکان پیچش دود وجود دارد و باعث اختلال در کش دودکش میشود متقطع مورد استفاده (موعد محاسبه) متقطع دایره ای داخلی مریع بوده و این متقطع است که باید در محاسبه منقول شود زیرا در گوش ها هوای سرد توقف پیشتری دارد و پس از مدت زمانی دوده در گوش ها جمع میگردد . (شکل ۳۲)

متقطع مستطیل شکل ۳۳

متقطع ، دودکش پیش ساخته شکل ۳۴

متقطع متغیر نامناسب ترین متقطع دودکش میباشد و دود و گاز بد طرف بالا مسعود گردد و ایجاد پیچش در دود نظریا مسلم است زیرا یک ضلع پهن تر از ضلع دیگر میباشد متقطع قابل محاسبه سطح بدون گوش میباشد فقط در محل هائیکه کش مناسب است (یعنی عایق خوب و ارتفاع بلند است) و یا آنکه در تقشه ساختمان امکان دیگری وجود نداشته باشد باید از متقطع مستطیل استفاده گرد در این حالت هم باید دقت شود یک ضلع پیچوچه ۱/۵ ابرابر بزرگتر از ضلع دیگر باشد (شکل ۳۳) . دودکش های پیش ساخته این خاصیت را دارا هستند (شکل ۳۴) که بواسطه دوجدار بودن عایق

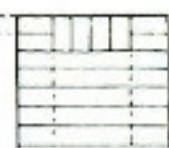
بیمار خوب داشته علاوه بر آن جدار داخلی کاملاً صافی دارد و این بوده
در کش دود کش بیمار موثر میباشد راک مقطعه مریع دود کش پیش ساخته باش
مساوی با مقطعه دایره ای میباشد زیرا گوش های آن بطور پیش ساخته کرده
و در نتیجه کاملاً صاف و تمیز میباشد در دود کش های پیش ساخته تبله دود
دود دش قابل استفاده در نتیجه در محاسبه میتوان آنرا منظور گردید جدار را
دود کش های پیش ساخته به همچووجه نمایید برای هوایکش موره استفاده فرم
کبرد زیرا جریان هوا بد کش دود کش احمد وارد میباورد.

وجود مقاطع بزرگتر از حد لازم هم به کش دود کش دود کش لطف میباشد
زیرا بر اثر بزرگ بودن مقاطع دود زودتر سرد میشود . اغلب مقنار حربان
محوطه اتش برای گرم کردن دود کش کافی نیست و هوای سرد که در
دود کش جمع شده فقط با وجود آتش زیادتری گرم میشود و بعد از گرم شدن
کش دود کش خواهد شد بد دود کش بالک بخاری نباید به همچووجه بزرگ
دیگری وصل شود زیرا دخول هوای اضافی (هوای هضر) بدود کش بر
کش آن موثر است اصولاً در موقعیت کش هوای آزاد خارج که سگز
فشار داخل دود کش است معنی میگیرد از گله منفذ های موجود به داخل بود کش
رخنه گند در حالیکه هوای آزاد فقط در محلی عمیق است که هوره استان
قرار میگیرد یعنی در محل محوطه آتش که برای سوت بکار برده شود .
هوای اضافی که در غیر از این محل وارد دور کش شوند هوای مضر خواهد شد
و باعث اختلال در کش و کم کردن میزان قدرت دور کش خواهد شد .
در پیجه تمیز کشیده - در پیجه تمیز کشیده را میتوان در زیر متن (۴۵)
ستاف شبیدار باشد) و در زیر زرهین انصب نمود و به واسطه خطر زنگ زدن
نباید از آهن ساخته شود و در هر حال باید کوچکترین منفذی بخارج نداشت
باشد تا هوای مضر نمود کش رخنه نکند .

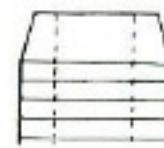
سر دود کش - در بالای ستاف باید حداقل اطراف دود کش با اجر
۴۶ سانتی بنا شود تا دود قبل از خروج از دهانه سرد شود . در صورتی که
املاک دود کش اندود سیمانی شود ساختن آن با آخر ۱۱ سانتی هم امکان
پذیر میباشد . سر دود کش اگر با بتون ساخته و کم مخروطی (شکل ۴۳)
باشد بیمار مناسب خواهد بود زیرا در هر هوایی و هر نوع شیمی (در موارد
ستفهای شبیدار) تأثیر خوبی در کش میگذارد در پوش سر دود کش نایاب
از حد دیوار دود کش بیرون زند چون این عمل ایجاد گردید خواهد شد
و کش دور کش کم خواهد شد . (شکل ۴۶)

در ستفهای شبیدار اگر دود کش در هر قاعده ترین زانه فرار داشته
باشد عناستی است زیرا باید به آسانی از روی آن وزنه و دود و گاز را
هر آن خود خواهد برد .

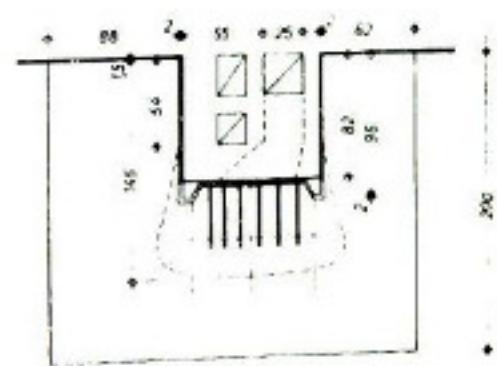
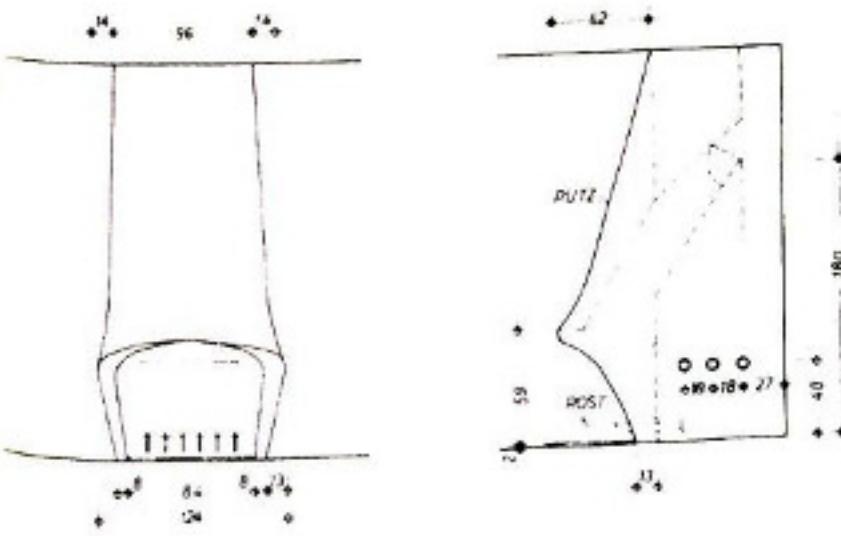
آزمایش دود کش - دود کش ساخته باید بدون کوچکترین منفذ
ساخته شده و آزمایش آن امری بسیار لازم میباشد آزمایش باین ترتیب انجام
میشود که بر یائین ترین طبقه (هلا زیر زمین) یک بخاری موافق بدور کش
وصل و در آن آتش زوشن و موادی که دود زیاد ایجاد میگردند فیبر
سوzanند و در انتهای بالای دود کش را مسدود کرده تا بین و بله اگر
منفذی در پندها و جدار دود کش وجود داشته باشد مشخص شود .

شکل ۳۶

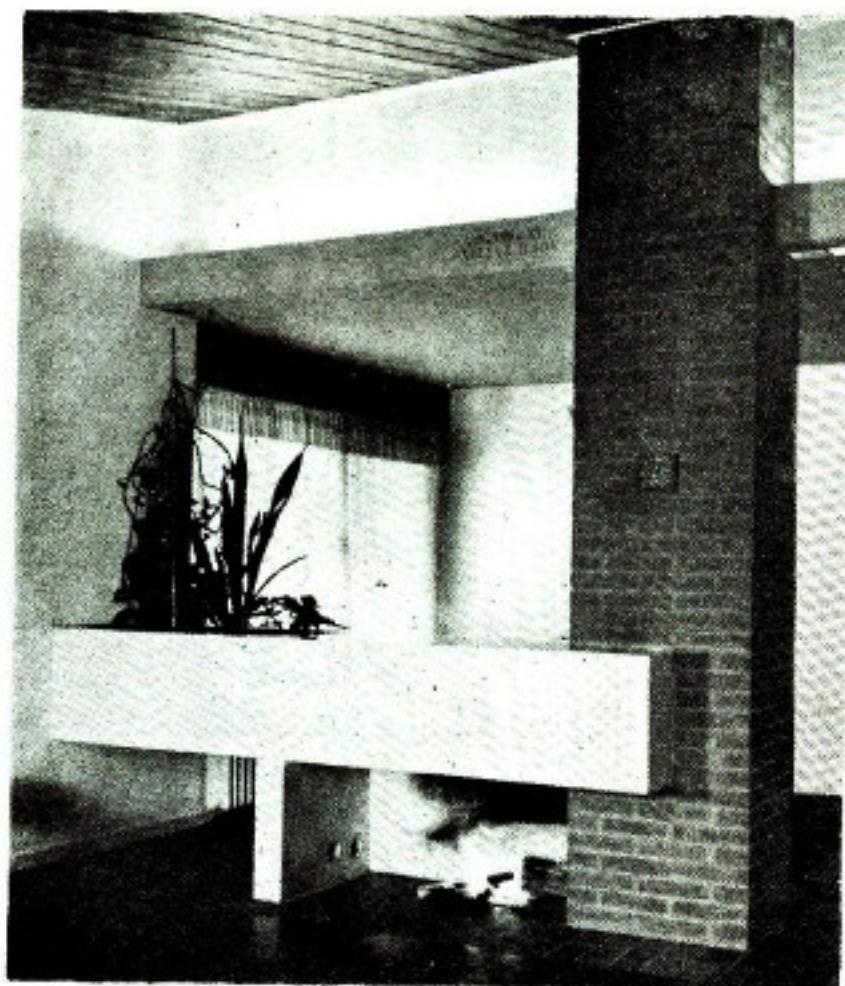

بوشن یعنی مخروطی شکل ۴۵

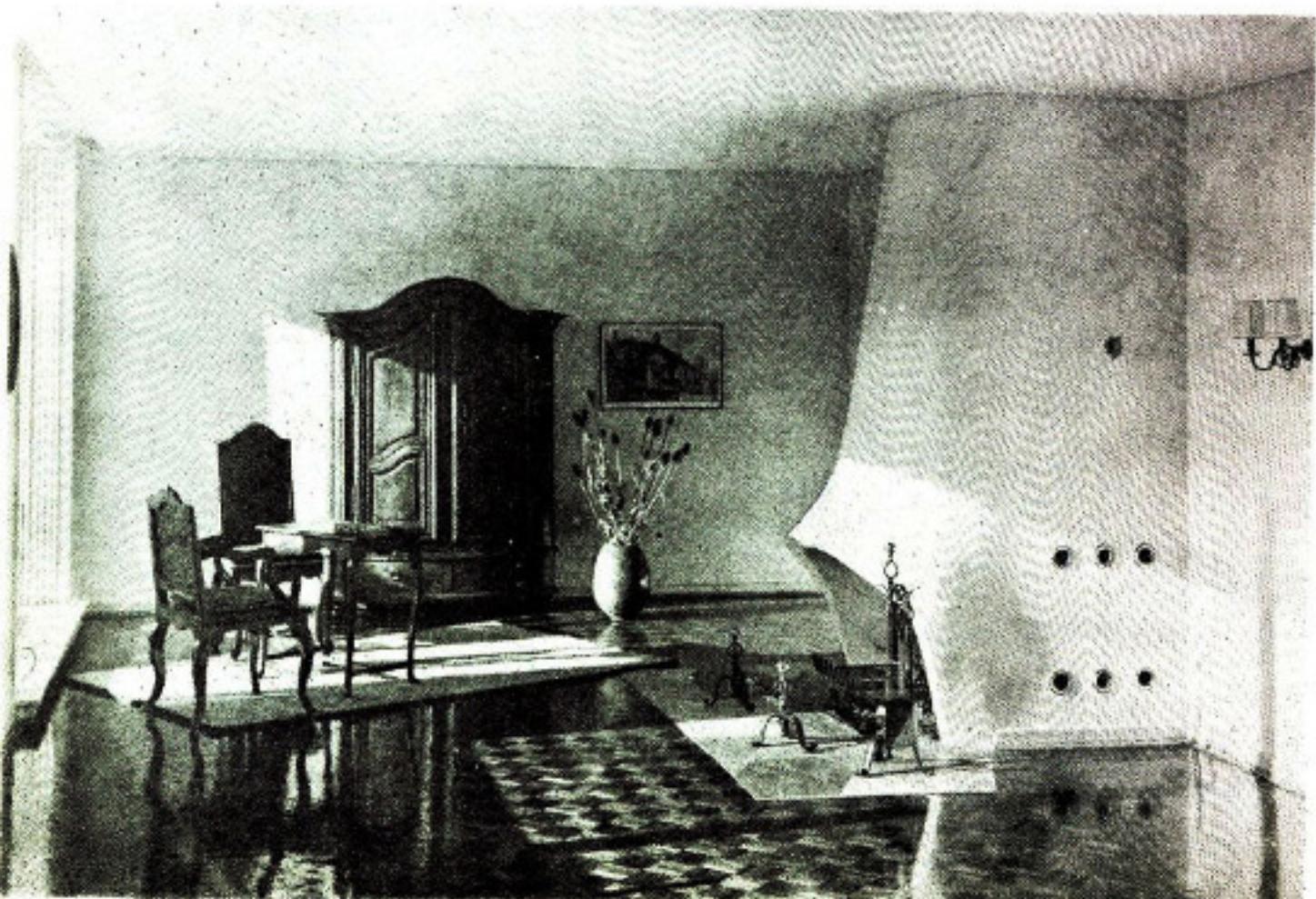

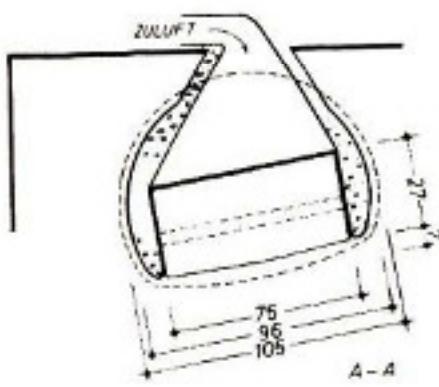
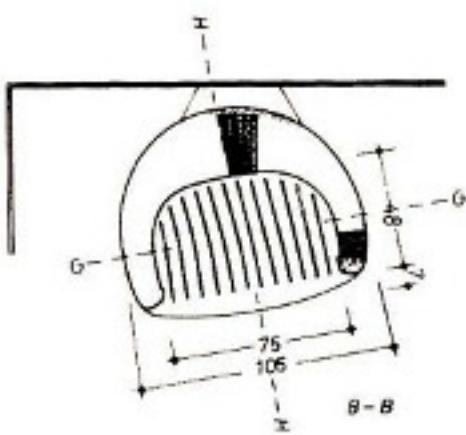
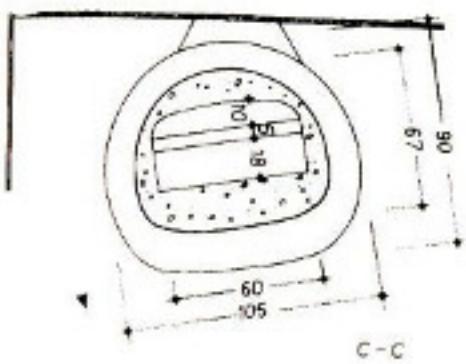
بالان - نما و برش متبلاس ۱: ۵۰

بنقاشه نقایم بیشتر چند نمونه از بخار ریایی
دار اری «آخره» شده، نقشه و جزئیات آن
از نظر خواص دگان میگذرانند.

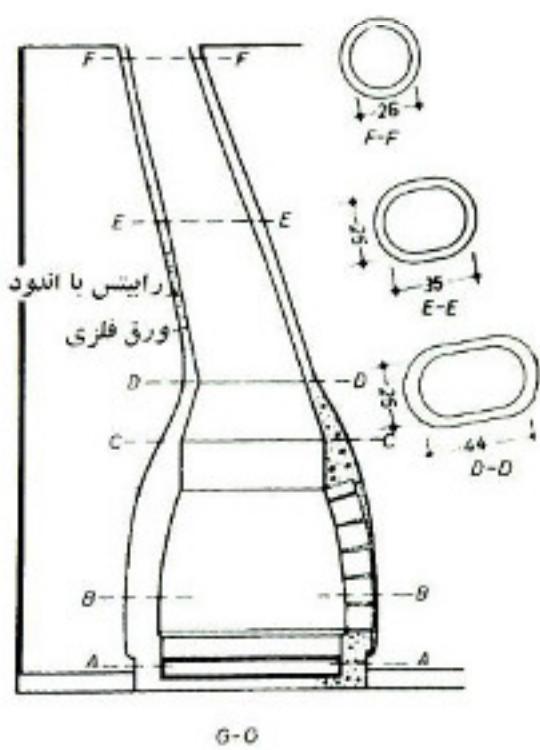
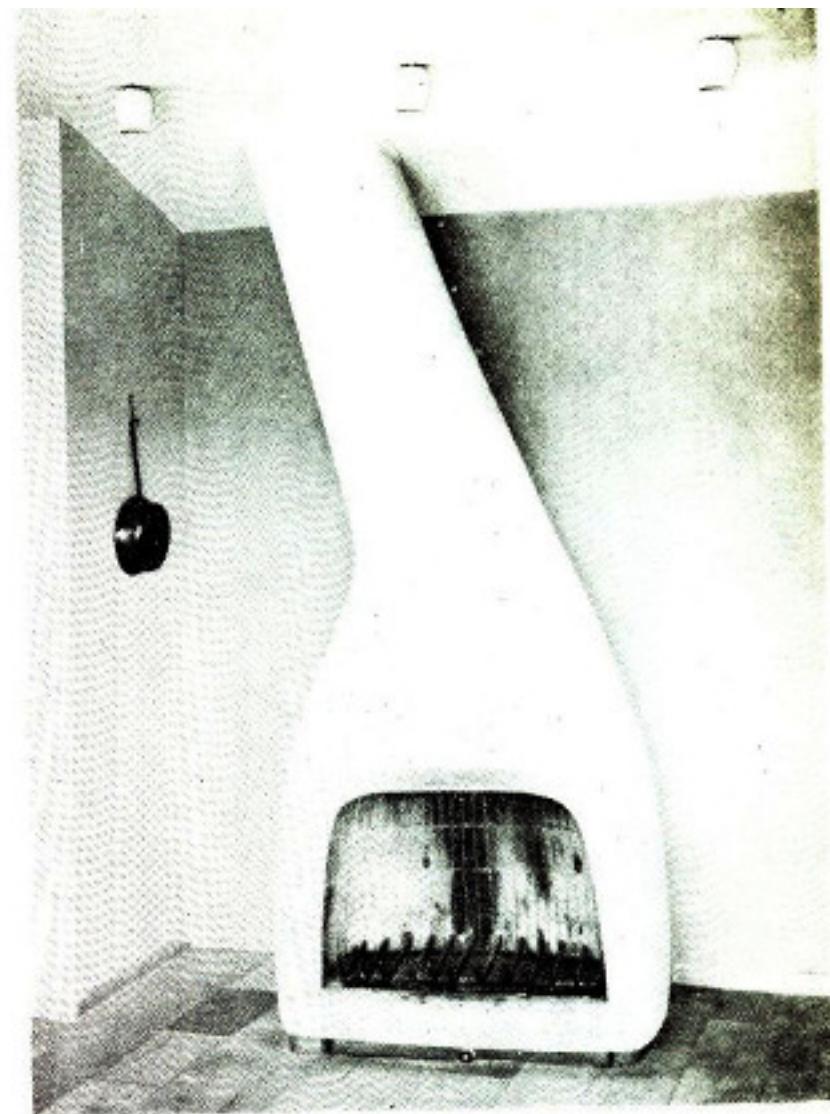
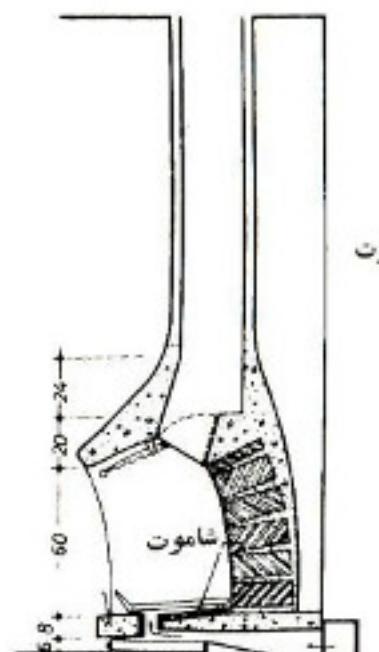
نقشه بالان و پرس عکس ذیل در صفحه ۳۰

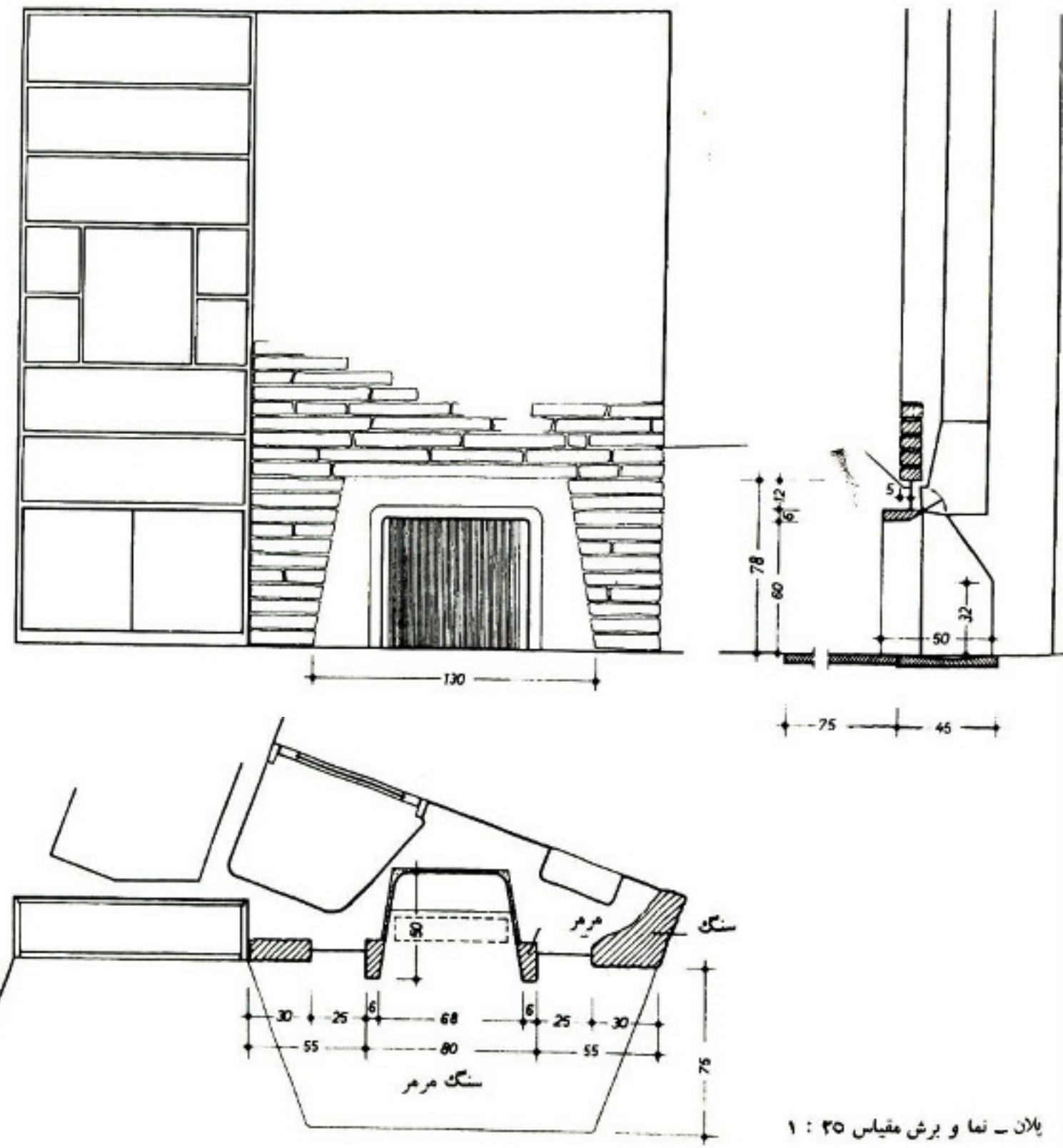

بخاری دیواری آزاد با جعبه حاکم

پلان - نما و برش مقیاس ۱:۴۵

عکس پلان‌ذیل در صفحه ۲۸

پلان - نما و برش مقیاس ۱: ۴۰

شانهایی که بفرم خوشبختی طرح
شده‌اند در واقع میتوانند ارائه‌ر
استفاده‌ی بیشتر از آنچه در خانه‌های
مستغل امروزی به‌چشم میخورد پس از
سالین خود تامین کنند و همچوایی
و دید مستقیم منازل از بین رفته و
محصول بعضی‌های باز و یا منظره میکردند

۴ - انتقال صوت

امتیاز اصلی و بارز این طرح ابعاد
شبکه فضای سبز بین بلوك، نه مانع
انتشار صوت تردیده و بدین ترتیب
محیط مناسبی برای ساکنین فست
مریبوطه بوجود خواهد آورد.

۵ - اقتصاد

آنچه که مسلم است در طرح
خوشبختی، طول خیابانها کاهش یافته
و جای خودرا به فضاهای باز و آزاد
میدهند و بدین‌طریق در مقایسه با طرح
های مشابه از نظر اقتصادی مقرر شده
صرفه است.

در نتیجه هم‌اکنون در طرح جدید
مسکن و در فضا تغیری حاصل شده
است که با استفاده از سبک خانه‌سازی
خوشبختی طراحان و شهرسازها میتوانند
تمدادی خانه را در سطح وسیعی که
برای تفریح و فضاهای باز اختصاص
داده شده است بگنجانند وضع تهیه
مسکن بصورت کنونی و ایجاد بخش‌های
فراغی خصوصی مطمئناً نمی‌تواند
چوابکوی فاطعی برای قاطبه مردم از
نظر مسکن و محل مناسبی برای زیست
باشد، و گرایش بدین طرح فرست‌های
مناسبی را برای حکومتها ملی ایجاد
می‌نماید تا فضاهای باز مستقل را
بصورت یک شبکه درآورند.

در خانمه بعنوان ارائه این طرح
و اقما اتفاقی در تهیه مسکن به ذکر
چند طرح ساخته شده و مقایسه آن
با طرح‌های معمولی امروزه می‌دارد.
۱ - طرح پلون مجموعه دارای
خطوط مستقیم.

دارای ۹۴ قطعه، طول تقریبی
خیابانها ۶۰۰ متر.

۲ - طرح پلون مجموعه دارای
خطوط منحنی و مارپیچ دارای ۹۴

قطعه، طول تقریبی خیابانها ۵۰۰ متر.

۳ - طرح پلون مجموعه بصورت
خوشبختی دارای ۹۴ قطعه، طول تقریبی
خیابانها ۴۰۰ متر.

مساحت تقریبی در طرح شماره
یک و دو یکسان بوده و در طرح شماره
۳ طرح خوشبختی این مساحت بطورقابل
مالحظه‌ای کاهش یافته و از نفعه نظر
اقتصادی و این منظره فضاهای باز
قابل ملاحظه می‌باشد.

طرحهای جدید تهیه مسکن و خانه
سازی بسیل خوشبختی، از نظر عمران
مسکونی یک طرح جالب و قابل توجه
بسیار می‌رسد و احتمالاً برای ساکنی‌های
متعدد همچنان مورد استفاده طبقات
 مختلف مردم قرار خواهد گرفت، این
 طرز تهیه مسکن دارای پایه و جنبش
 اتفاقی بوده و در عین حال از نقطه بطری
 قدیم تاریخی، دهکده‌های قرون
 وسطی و شهرهای بیانکله‌ای اولیه او
 ان پیروی نمی‌کردند، این طرح از تجمع
 خانه‌ها بصورت فشرده و متصل بوجود
 می‌باشد.

باکنندگان ساختمان، در عین
حال که از این طرح جدید بی‌اطلاع هستند
 بعلت یک ایده جدید در اطراف بخش‌های
 فرعی، با بودن چنین وضعی ناممکن
 انتشار رسایت می‌کنند، و دلیل بارز و
 منطقی آن، سودمندی و سازگاری
 فضای باز و منطقه سبز در طرح مورد
 نظر است.

برای بوجود آوردن این نوع جدید
 تهیه مسکن، مردم باید بدانند که چگونه
 از فضاهای باز استفاده کنند و هنگامیکه
 مردم از شهر مرکزی به قسمت حومه
 شهر روی می‌اورند، انواع فضاهای باز و
 آزاد از قبیل پارک‌ها، دزهای و چنگل‌ها
 برای فهم قاطبه مردم یک تهدید محض
 نظر مرسد و مادران فرزندان خود را
 از دور شدن منع می‌کنند.

آنچه که مسلم است برداشت نسل
 های جدید از عمران خوشبختی، که
 در چهارچوب این منطقه و محور اقتصادی
 و زیبائی پایه‌گذاری شده است.
 احیاجات گروههای مختلف مردم را
 برآورده می‌سازد.

امتیازات اساسی خانه سازی بطری
 خوشبختی با مقایسه با بخش‌های فرعی
 قراردادی بشرح زیر است.

۱ - فضاهای باز:

برای قدم زدن و بازی کودکان
 استخر شنا و فاصله رانی و برج دیدهبانی
 و تأثیر در هوای آزاد و غیره بوده،
 احیاجات روحی و تفریحی گروه مردم را
 را برآورده می‌سازد.

۲ - نظر اینمنی:

کودکان دور از ترافیک و رفت و
 آمد وسائل نقلیه با کمال اطمینان جمع
 شده، میتوانند بازی کنند.

۳ - نوع:

خیابانهای مارپیچ به‌چشم اندیشهای
 متغیر ختم شده و پیچهای و بن بست
 خیابانها و کوچه‌ها از خطر چهارراه‌های
 متقاطع می‌کاهد و تا حدودی از سرعت

خانه سازی جدید

از: ناصر - ناتان

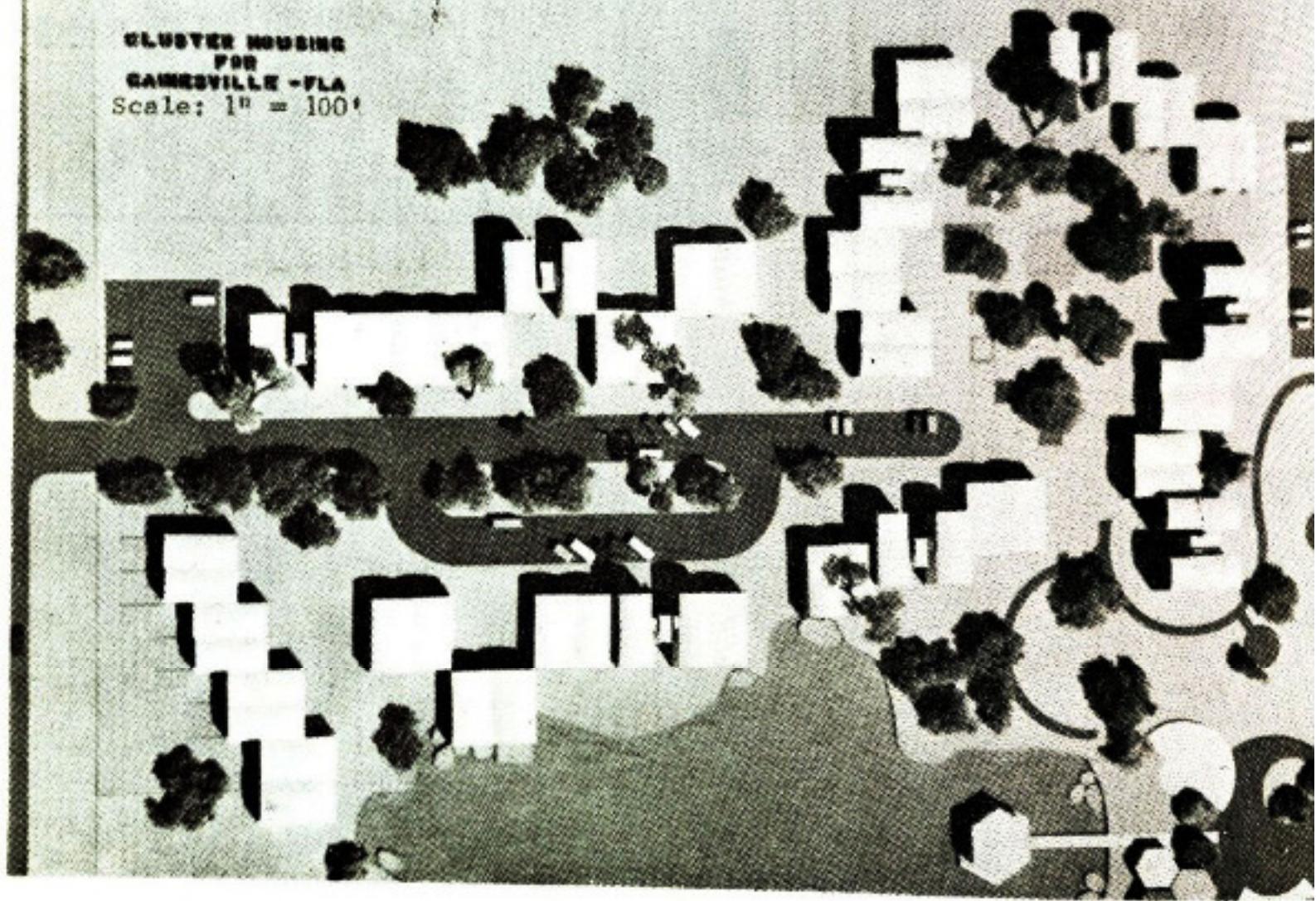
نوع جدیدی از فعالیت عمرانی و تهیه مسکن در حومه شهر

زیند وسائل نقلیه می‌کاهد تیپ خانه‌ها
 بشکل جالب توجهی در اطراف زمین‌ها
 و فضاهای سبز بفرم خوشبختی برآکنده
 شده و بزیانی منطقه مسکونی مورد
 نظر کمک می‌کند.

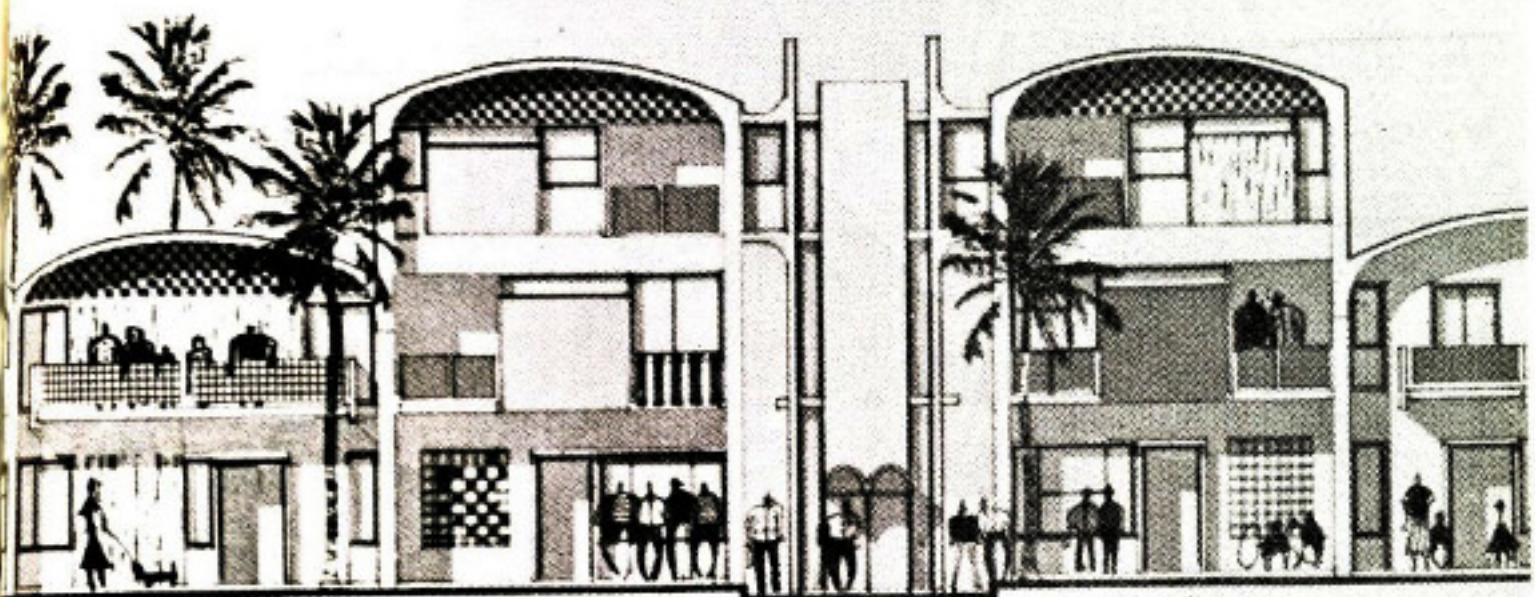
۳ - استقلال خانواده‌ها

عکسهایی از خانه‌سازی خوش‌ای:

CLUSTER HOUSING
FOR
GAINESVILLE - FLA.
Scale: 1" = 100'

یک قسمت از پلان مجموعه

ماکت مجموعه - خانه سازی خوشای

نمای تیپیک . ورودی مجموعه

شهرهای بزرگ جهان

لندن :

مقاله

و هوایی و سرعتی شهرهای جهان باشد.

مشرق شهر تیول سکنه فتیر و علیل است و حال آنکه محله اغناها پیشتر در مغرب قرار دارد.

در خاور پیشتر مهاجرین فقیری که از شهرستانهای خارج بودی پایتخت روسی آورده‌اند، سکنی دارند. امروزه پیشتر قسم باختری شهر هورد توجه مقامات مسؤول قرار گرفته است و اشکالات پیشتر از آنجا ناشی می‌گردد که بخشای پیشتری محل سکونت طبقات ممتازه می‌باشد.

با بالا رفتن بهای زمین و گسترش راههای ارتباطی خانه‌های بزرگ باختری لندن با پارتمانهای که طبقات متعدد در آنها مسکن دارند تبدیل شده است. با همه اینها تا هنگامیکه جمعیت لندن بر اثر فزوی زاد ولد از یکسو و مهاجرت از سوی دیگر افزایش می‌باید و تا زمانیکه مهاجرین غیر سفید پوست که قریب‌ترین تبعیضات ترازی می‌باشد بر سر اشغال خانه‌های حتی غیر سالم و غیر بهداشتی یا یکدیگر بمساحتی بزرگ و تا وقتی که لندن باز هم کارگران و رحمتکنان و متخصصین را که وسایه پرداخت اجاره‌های سنگین را دارا باشند بسوی خود جلب می‌کند اشکالات از میان نخواهد رفت بهر آن‌دانه هم خانه‌های در حومه شهر ساخته شود باز هم تابا برای سکونت در مرکز شهر روبکاهش نخواهد گذاشت و هیچ دولتی غمتواند از سیاست کمرندهای سیز چشم بپوشد بهمین دلیل راه حل صحیح این نیست که ساختمانهای هرچه مرتفع‌تر و هرچه قریب‌تر یکدیگر باشند بلکه عبارت از آن است که مردم لندن را هرچه پیشتر مسکونت در خارج از مرکز شهر تشویق نمایند و ادارات و دفاتر کار را نیز در سطح پیشتری بگسترانند.

کار دیگری که می‌توان انجام داد و بیشینی نیز شده است اینست که مرکز ادارای را با انتکاء باصل عدم تمکن از مرکز بخارج از شهر انتقال دهد.

جمعیت لندن در سال ۱۸۰۱ بالغ بر ۴۰۰,۰۰۰ نفر یعنی $\frac{۱}{۲} \times \frac{۱}{۲}$ جمعیت کل کشور بود و در سال ۱۹۶۱ به $۱۱,۵۴۷,۰۰۰$ نفر یعنی $\frac{۵}{۲} \times \frac{۱}{۲}$ کل ساکنین انگلستان رسید.

امروز حدود شهر در شعاعی بین ۲۰ تا ۲۵ کیلومتر از مرکز گشرش می‌باید و قانون کمرندهای سیز که در سال ۱۹۳۸ تصویب رسید و یک حلقه فضای آزاد سیز را بر آن تعمیل می‌کند، مانع از آن می‌شود که شهر پیش از حد لازم پیش روید.

از ۱۹۴۵ پایین طرف شهر لندن بر سرعت روبکشش نهاده است و لی از آنجاییکه فضای سیز مانع توسعه جغرافیائی می‌گردد شهر با وسائل دیگر گشرش می‌باید و بوزه در آنسوی کمرندهای سیز پیش از اندازه پیش می‌برد و بهمین علت از مشخصات مهم شهر لندن فاصله بسیار زیادیست که بین محل سکونت و محل کارگران وجود دارد.

در خود شهر نیز امتحانات اجتماعی و اقتصادی زیادی بین بخشای گوناگون شهر وجود دارد. بهر حال در همان مرکز شهر است که اغلب مسائل دشوار از قبیل ازدیاد عبور و مرور وسائل تقلیل و کاهی نیومن راههای ارتباطی پیش می‌آید بوزه آنکه این قسم از شهر پیش از یک‌چهارم از جمعیت فعاله لندن را در بر می‌گیرد. اکثرب تشکیل میدهدند و از همینجا میتوان سبب ایجاد ساختمان بنایی عظیم برای ادارات که در این پیش، $۸,۴$ کیلومتر همیز را در بر گرفته و منظره شهر لندن را بوزه از ۱۹۵۰ پایین طرف بکلی تغییر داده است مجسم نمود. نظر بهمین متشابهات شهرسازی قولانی را که ارتفاع ساختمانها را محدود می‌کنند تا حدی تخفیف داده‌اند.

شهر لندن طبق عرف و عادت بدرو محله شرقی و غربی تقسیم می‌شود که در غرب آن ساختمان‌های بزرگ اداری و آپارتمان وجود ندارد بلکه پیشتر شامل خانه‌های شخصی با باعجه و حیاط است و همین باعث می‌شود که شهر لندن خوش آب

مراکز عمده شهری عالم با به اصطلاح شهرهای بزرگ جهان که شماره ساکنین آنها شامل چند میلیون و گاهی از ده میلیون تجاوز می‌کند و بطور روزافروز گشرش می‌بایند.

آیا بشر هنوز وسیله‌ای برای جلوگیری از این توسعه بی اندازه ندارد؟ برای حل مسائل بیشمار انسانی و اداری که در بی این گشرش از قبیل فشرده‌گی جمعیت و ساختمانها نایابی مزمن فضای حیاتی، تراکم عبور و مرور و سلطنت تقلیل و اشکالات دوچار افزون رساندن افراد بمحل کار پدید می‌آیند چه باید کرد؟

ما با بررسی هفت شهر بزرگ جهان یعنی لندن، مسکو، نیویورک، پاریس، توکیو، و بزرگترین مرکز جمعیت در هلتندوناچیه محدودیتی اراین و رور، بتجزیه و تحلیل عوامل که موجبات اصلی این توسعه و گشترش سریع را فراهم می‌ازند می‌پذیریم، و نقشه‌ها و طرحهای را که ادارات مسئول در هر یک از این کشورها جهت مواجهه با مقتضیات یک شهر جدید تعیین کرده یا می‌کنند از نظر می‌گذرانیم. در این بررسی‌ها، ضمن برخورد با یکانگی بعضی مسائل راه حل‌های آنها جنبه ملی و محلی روشهای مورد نظر را که باید وسیله تبادل نظر بین دولتهای گوناگون گردد بشیوه میرسانیم، در مجله هنر و معماری برتری از نظر خوانندگان گرامی می‌گذرانیم.

نقشه شهر مسکو
Plan de Moscou

ولی در ۱۹۳۹ با وجود تمام کوششها که در جهت ممانعت از مهاجرت کارگران بین شهر شده بود سرشاری نشان داد که جمعیت آن به ۴۰۰۰۰۰۰ روزانه بیش از ۸۰ درصد رقم حداقل تعیین شده رسیده است.

با آنکه پراز جنگ تعداد بیشماری از ساکنین مسکو آرا تخلیه کرده و بست باخته کوچ کرده بودند باز طبق سرشماری که پس از جنگ در اتحاد شوروی صورت گرفت جمعیت مسکو در سال ۱۹۵۹ به ۴۶۰۰۰۰۰ نفر بالغ شده و از حد تعیین شده تجاوز کرده بود و از طرفی آن رقم با واقعیت تطبیق نمیکرد تصویرنامه مورخ ۱۸ اوت ۱۹۶۰ سطح شهر را افزایش داده شامل حومه نیز مشود.

باقی که جمعیت در سال ۱۹۶۳ در

نقشه شهر لندن
Plan de Londres

مسکو

لندن، پاریس، رانستاد و هنده، «راین» و «رور»، شهرهای بزرگ آذربایجان، سرمایه‌داری، بشمار میرودند. تاریخ توپس که بخواهد از نظر اجتماعی و اقتصادی قضاوت کند میتواند نتیجه پکرد که از بعضی جهات این شهرها واقعاً محصول سرمایه‌داری هستند ولی دنیای کمونیت بیز دارای هر اکثر شهری عظیمی است. هشترين نوونه آن، شهر مسکو میباشد که بهترین شهر جهان کمونیم است. مسکو با شش میلیون و نیم جمعیت در ۱۹۴۳ هر کم کل شهری است، شامل یک ساله شهرهای کم و بیش بزرگ، که جمماً دارای جمعیتی متجاوز از ۸ میلیون نفر میباشد و پس از مناطه راین-رور بعنوان بزرگترین مجموعه شهری قاره اروپا بشمار میباشد و اگر متوجه

مرکز واحد این شهرهای اقماری بشویم باید مسکو را در ردیف اول قرار داد توسعه خارق العاده مسکو ناظر باخته را دجارت شناسی و حیثیت میازد. جمعیت این شهر که در سال ۱۸۹۰ که، الکساندر دوم پروردگی را ملتفی کرد از ۳۶۰۰۰۰ نفر تجاوز نمیکرد، در سال ۱۹۱۷ هنگام انقلاب اکبر به ۱۷۲ میلیون رسید و در سال ۱۹۴۵ که پیجای لینینگراد پیاپختن برگردید شد جمعیت آن به ۴۶۰۰۰۰۰۰ بالغ گردید در این موقع کمیته مرکزی حزب کمونیست که با توجهه روزافرون جمعیت موافق نبود نظر داد که جمعیت از ۵ میلیون تجاوز نکند. نقشه کلی توسعه مسکو در ۱۹۴۵ هدفی برای شاید نخستین بار در تاریخ شهرسازی این بود که از گسترش بیشتر جلوگیری کند.

شهرستانها اتخاذ میگردد.
امکانات عدم تمرکز در سایر رشته‌ها
محدود نرنده بهمن جهت مکو هنوز
بزرگترین مرکز تابعی را آهن‌های شوروی
است و ۱۱ خط آهن و راههای هوائی اصلی
با آن متنهی میشود.

همچنین مسکو همواره جنبه پایتختی خود را از نظر فرهنگی و جهانگردی حفظ نموده است ولی تیره‌ی جذب کننده مسکو از نظر مرکز کارخانجات روزگارهاش نهاده است.

شهرهای دیگر در شمارههای بعد

شهر نازه گشترش یافته و به ۶۴۰۰ هزار رسانید. شهرهای اقماری که در حدود دو میلیون جمعیت دارند همگی در طول خطوط آهن گشترش یافته و بعضی از آنها در یکدیگر ادغام شده‌اند. این شهرها محل اقامت کارگرانی است که هر روز اقامتگاه‌های خود را پنهان مسکو که محل کار آنهاست ترک می‌کنند.

سیاست رسمی شوروی همواره براین مدار دور میزده است که از توسعه روز افرون شهرهای بزرگ بوریزه مسکو جلوگیری کند و ای تعمیمات محدود کننده شامل حومه که در آنجا یا ایجاد شهرهای اقماری پلی‌قشت از ساکنین مسکو باشند سو جذب می‌شوند.

LES VILLES MONDIALES

Les villes mondiales qui sont généralement à la fois des capitales politiques et des capitales économiques se trouvent devant le grave problème de l'accroissement de la population à un rythme vertigineux. L'humanité trouvera-t-elle une réponse rapide et efficace aux menaces que soulève cette croissance démographique ?

Comment agir face aux problèmes de la pollution de l'air, du manque d'espace, du trafic de plus en plus dense, et de plus en plus difficile à contrôler.

Londres, Moscou, New-York, Paris, Tokyo, Randstad-Holland et la région du Rhin-Ruhr vous nous permettre de faire une étude, et nous permettre de comprendre comment chacune de ces villes a essayé de résoudre son propre problème.

LONDRES

En 1801, Londres comptait 850,000 habitants et ce nombre représentait 8,1% de la population totale de l'Angleterre. En 1961, cette capitale comptait 11,547,000 habitants donc 22,5% de la population du pays.

Actuellement la ville s'étend sur un rayon de 20 à 25 kilomètres autour du centre. Ses limites avaient été consacrées en 1938 par la loi dite "Green Belt Act" (loi sur la ceinture verte) qui empêchait la ville d'étendre aux dépens de la campagne, lui imposant un anneau d'espaces verts.

Depuis 1945, Londres s'accroît à une vitesse rapide, cependant comme la ceinture verte l'empêche de s'étendre géographiquement, il se développe par la croissance démesurée des centres urbains situés au-delà de la ceinture verte. Au sein même de Londres, il existe d'importantes distinctions sociales et économiques entre les divers quartiers qui le composent.

Le centre de Londres est un noyau de congestion avec son trafic terrible, la densité très élevée de sa population, sur-

tout cet entassement car à elle seule, cette région représente 1/5 de la population générale de Londres.

La multiplication des locaux administratifs a considérablement modifié le paysage londonien, les buildings et les gratte-ciel donnent à Londres un aspect de ville moderne.

La ville est divisée en deux parties : les quartiers Ouest, et les quartiers Est. Les premiers réservés aux fortunés, formant les beaux quartiers traditionnels, avec villas et jardins agréables, et l'Est, réservé aux quartiers lugubres et aux habitants aux revenus modestes. Les immigrés pauvres affluent de la province se réfugient naturellement dans les quartiers de l'Est. On a fait construire dans les beaux quartiers, des immeubles divisés en appartements pour abriter des employés à revenus modestes mais le problème de l'habitation n'est pas résolu.

La solution ne consiste pas à édifier des immeubles de plus en plus hauts et de plus en plus rapprochés; tout ce que l'on peut faire, c'est améliorer quelque peu la situation en encourageant par tous les moyens les londoniens à aller vivre hors du cœur de la ville, et pour décongestionner Londres, peut-être serait-il judicieux, de créer des centres de travail en dehors de la ceinture verte, pour remédier à l'afflux de la population vers le centre de la ville et vice versa, vers la banlieue le soir.

MOSCOW

La croissance des villes ne peut pas être considérée comme un phénomène, que faute d'une épithète plus juste, nous appellerons de "capitaliste", car Moscou, capitale géante de pays communiste par excellence, se trouve confrontée avec les mêmes problèmes que les autres villes mondiales.

La prodigieuse croissance de Moscou a de quoi surprendre les observateurs. La population moscovite qui ne dépassait pas 360,000 habitants en 1860 atteint en 1963 le chiffre fabuleux de 6,500,000. Si l'on compte les habitants de la banlieue et des petites villes satellites des alentours

de Moscou, on arrive au chiffre ahurissant de 8,000,000.

Après la région du Rhin-Ruhr, Moscou et sa région peuvent être considérés comme deuxième phénomène de ce genre. Peut-être même, peut-on affirmer que Moscou est la ville et ses satellites la plus vaste d'Europe.

En 1935, quand Moscou avait 3,660,000 habitants, il avait été indiqué dans la reconstruction de la ville, pour la première fois sans doute dans l'histoire de l'urbanisme, que le nombre d'habitants ne devait pas excéder de 5,000,000, et d'empêcher la capitale de s'étendre davantage. Le chiffre de 5,000,000 devait être atteint uniquement par l'accroissement naturel, l'immigration nette étant réduite à zéro. Malgré ces prévisions, la population a atteint le chiffre de 6,500,000 en 1963.

La politique de l'Union Soviétique vise à freiner la croissance des grandes villes, celle de Moscou en particulier. La création des villes satellites est considérée comme propres à absorber la croissance de la capitale. À la différence de leurs collègues français ou anglais, les urbanistes soviétiques ne voient pas dans le développement continu de la région métropolitaine, une menace pour l'équilibre économique et social du pays. La congestion de la capitale qui est une hantise pour les planificateurs de l'Europe occidentale n'est guère concevable dans un pays qui a les dimensions de l'Union Soviétique.

Depuis 1957, Moscou n'est plus le siège de tous les services administratifs, et la capitale tache de se décentraliser en confiant les diverses administrations aux régions économiques dites "sovnarkhoz". Mais les possibilités de décentralisations sont souvent arrêtées, comme par exemple pour la question ferroviaire, car Moscou reste le centre, le grand nœud ferroviaire de l'Union Soviétique où aboutissent onze lignes et où se trouvent notamment les deux principaux aéroports.

Moscou représente 1/5 de la population de la Russie, et 1/4 de son industrie.

با بمو افتت شهر داری پا یتخت از این شماره تکشلهای تفصیلی تقاطع مختلف شهر تهران بتدریج چاپ خواهد شد

فناوری های شهرداری پا یتخت در زمینه شهر سازی

طرح تفصیلی داودیه

و دره قشلاق

۲ - تعیین موقعیت کیفی مراکز مختلف تجارتی آموزشی، فضای سبز و بهداشتی وغیره و ارتباط آن با قسمت مسکن، فضای لازم برای مراکز مختلف با در نظر گرفتن معیارهای سرانه و تعداد ساکنین بدست آمده است و در تعیین موقعیت این مراکز وجود اتومبیل، مسئله دسترسیها و رابطه آنها با بخش مسکونی را تحت تأثیر قرار داده است.

در این محلات وجود وسیله نقلیه شخص باعث تکلیل مسافت‌گردیده و مراکز تجارتی بطور مجتمع‌تری در طول جاده‌های ماهین رو و پیاده‌روهای اصلی قرار گرفته‌اند. تعیین تراکم ساختمان در قسمت‌های مختلف و بطور کلی تعیین نوع استفاده از اراضی و تعریض معابر موجود و احداث معابر جدید مشخص نبال گردیده و در نتشه منعکس گردیده است.

طرح تفصیلی داودیه و دره قشلاق ما تدوین منواطی در مورد تعریض معابر و تقاضا کی قطعات وغیره تکمیل گردیده است. نتشه تفصیلی مذکور مصوبه است و بر طبق مقررات مرائب با درج آگهی باطل علوم رسیده است.

نظر بوده و روش کار در این زمینه تهیه نتشه‌های ثابتی و تفکیکی و در عین حال مشخص نمودن کیفیت بناهای مسکونی موجود بوده است.

در عمل نتشه‌های تهیه شده از وضع موجود تأثیر فراوانی در طرح شبکه‌های محله‌ای و تعیین مراکز مختلف داشته‌اند.

در تعیین واحدهای طرح ریزی (محلات و نواحی) معیار کلی شبکه‌های ارتباطی و انتقالات آنها با معابر اصلی شهر

بوده و تلفیق این حدود فیزیکی با جمعیتی که در محدوده هر واحد ساکن خواهد شد مشخص کننده یک محله یا ناحیه بوده است (جمعیت محله در حدود پنج تا هشت هزار و ناحیه بین ۱۸۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰ نفر در نظر گرفته شده) با توجه به مرائب فوق منطقه داودیه و دره قشلاق از هشت

محله و سه ناحیه تشکیل گردیده است. پس از تعیین واحدهای مختلف (محلات و نواحی) دو موضوع مهم در نظر گرفته شده و مورد بررسی قرار گرفته است.

۱- تعیین احتیاجات و محاسبه فضای لازم برای مراکز محله‌ای که مستگسی مستقیم به تعداد ساکنین محله دارد.

● طرح تفصیلی منطقه داودیه و دره قشلاق بر مبنای اصول کلی و ضوابط طرح جامع تهران تهیه گردیده است و حدود آن پقرار زیر است :

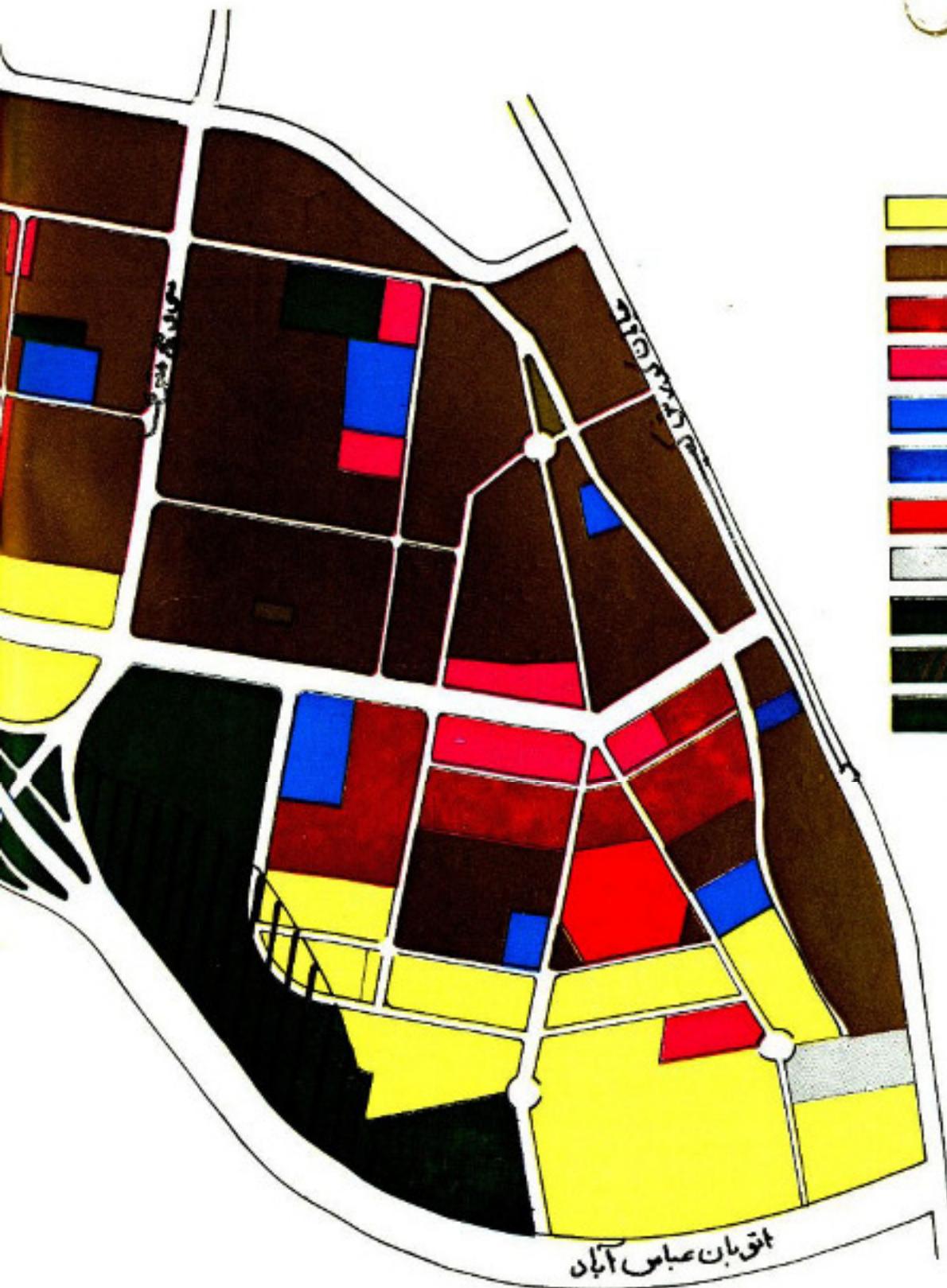
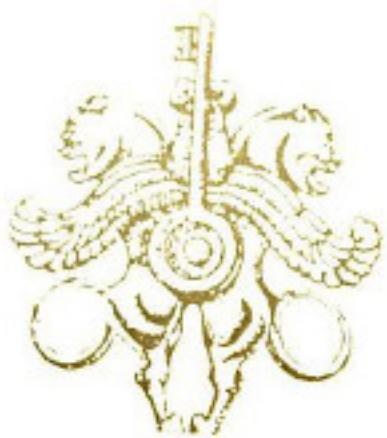
شمال - خیابانهای شاهrix شاهین‌فرج (منصب از پهلوی) .

جنوب - اتوبان قصر بیخ (پیشنهادی طرح جامع شمال عباس‌آباد) .

شرق - خیابان کوروش کبیر (جاده قدیم شمیران) .

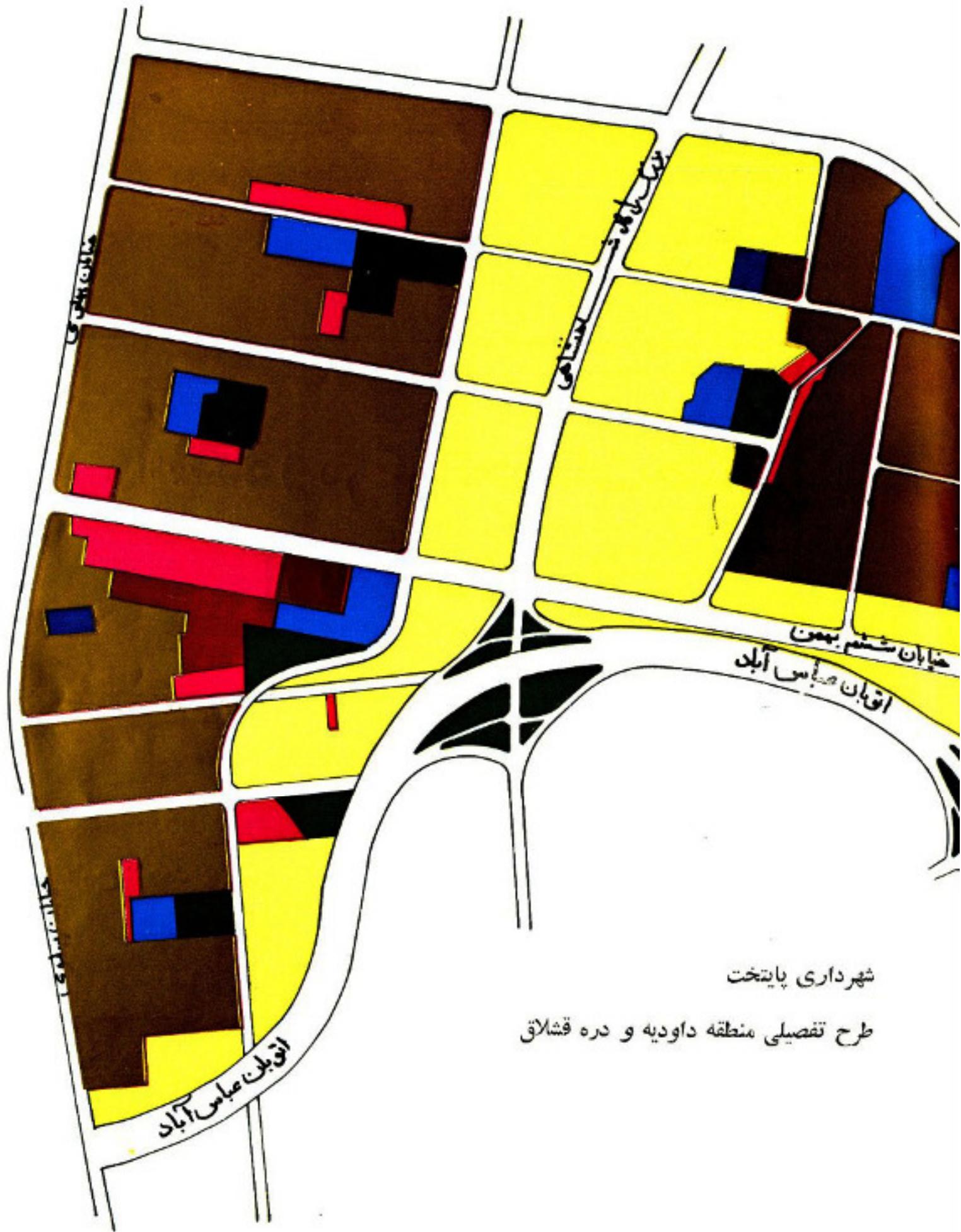
غرب - خیابان پهلوی . سطح کل محدوده مورد طرح ۶۴۲۵۷ متر مربع جمعیت آن آن (۲۵ سال آینده) ۵۸۶۰۰ نفر در نظر گرفته شد است .

از نظر اهمیت اجرائی اینکوئه طرحها ، در نظر گرفتن وضع موجود و حریم‌امکان پیش‌بینی موقعیت آن در سالهای آینده بسیار مهم بنظر میرسد . بنابراین در مرحله اول برداشت و تهیه آنها که وضع موجود نوع استفاده از اراضی را در این منطقه تعیین نماید موردن

Yellow	قائم کم
Brown	قائم متوسط
Red	قائم زیاد
Pink	نیازمند
Blue	آبزدی
Dark Blue	بهداشتی
Light Blue	مؤسسه
Grey	دعلق
Black	استادیوم
Diagonal Stripes	مراضی علی اباد
Solid Black	عمر بیان فضاهای اسکن

Scale 1:1000

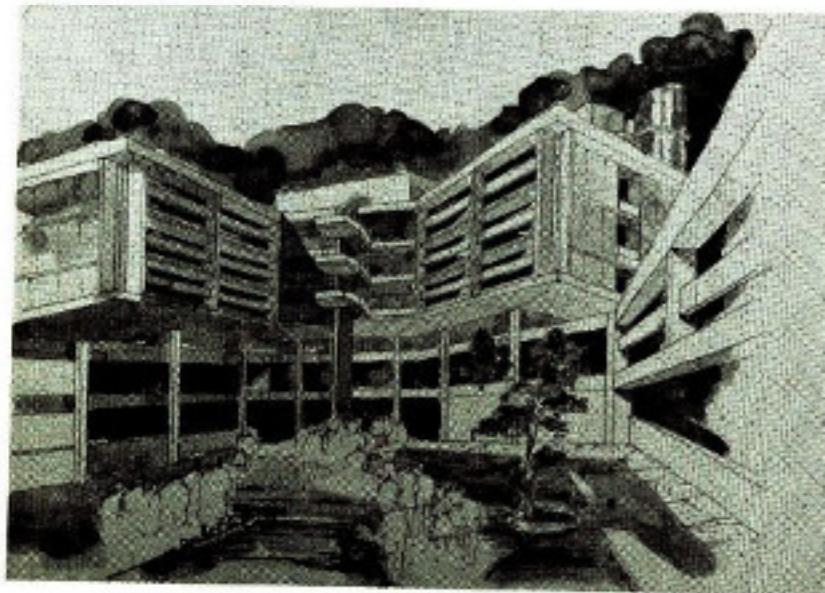
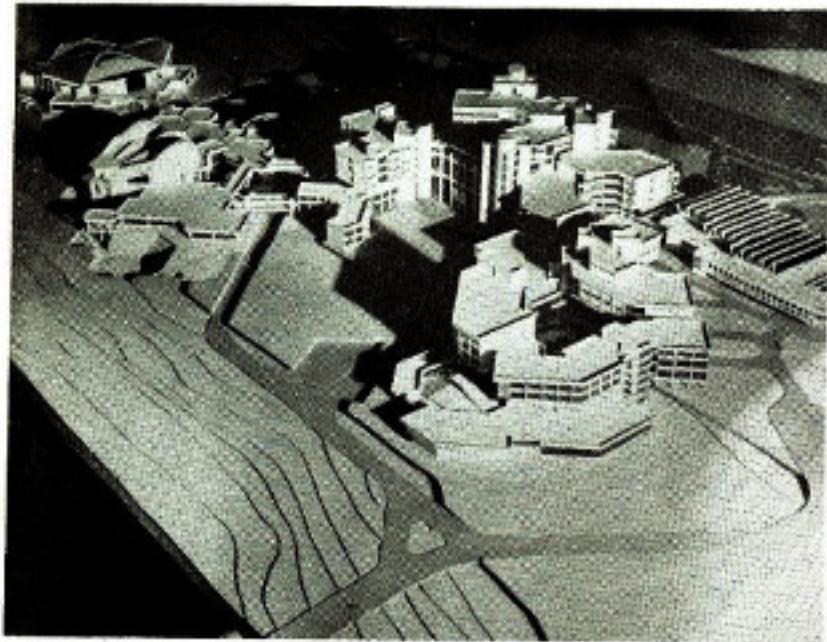
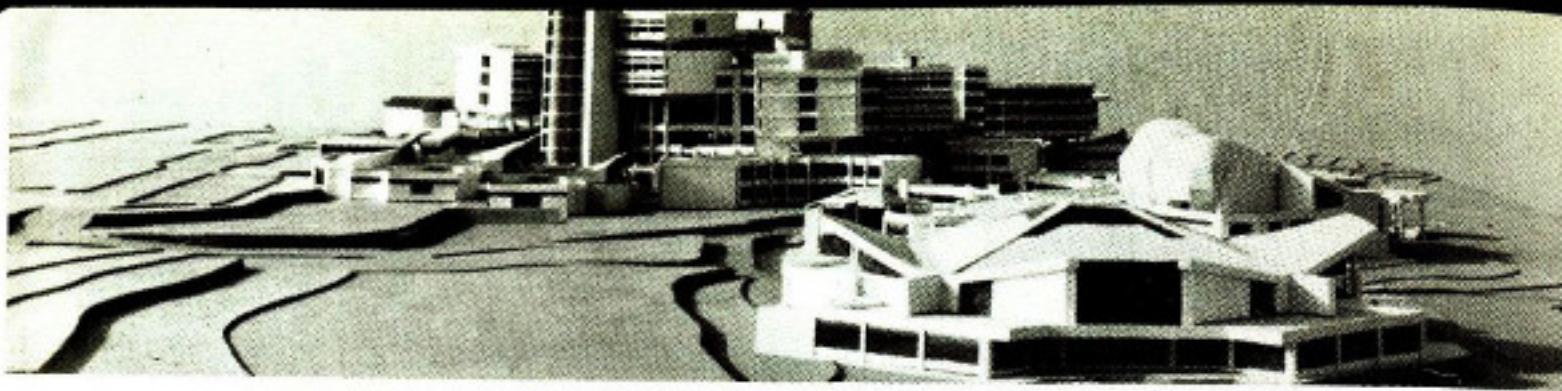
LAROUSSE

دانشگاه و مرکز تحقیقات صنعتی آریامهر - اصفهان

طرح: احمد ابریشمی
فرامرز اشرفی

از آین پس در هر شماره، بروزه دیلم
دانشجویان دانشکده های معماری ایران را
با شرحی مختصر، بجای می رسانیم و بروزه
این شماره اختصاص دارد به آقایان احمد
ابراهی و فرامرز اشرفی دانشجویان دانشکده
معماری دانشگاه ملی ایران.

دورنمای صنعتی ایران و بر قاعده ریزی و سرمایه‌گذاری دولت در این مورد که بحث آن از این مختصر خارج خواهد بود در صورتی تحقق خواهد پذیرفت که بتوانیم افراد مورد نیاز را برای اداره چنان جامعه صنعتی پیش‌رفته‌ای آماده کنیم و بعبارت دیگر دور فضای صنایع ایران در آینده بستگی زیادی به دور نمای کیفیت پرورش کسانی خواهد داشت که باید این صنایع را ایجاد و اداره نمایند چه امروز شکی وجود ندارد که توسعه اقتصادی و صنعتی در وهله اول یک پدیده فیزیکی نبوده بلکه یک توسعه معنوی است زیرا توسعه اقتصادی، ترقی از هدفها، اینده‌ها، دانش و فنون و سایر صفات انسانی است و سرعت رشد اقتصادی بستگی باین دارد که عوامل انسانی تاچه حد هم‌آهنگ و متوجهان با توسعه سریع اقتصادی باشند. با توجه به پیشرفت‌های روز افزون صنعت در جهان کنونی و تحولات اخیر صنعتی در ایران نیازمندی جامعه صنعتی آینده کشور را به مهندسین و متخصصین مجروب برای پیشبره تکولوزی ایران آشکار می‌سازد زیرا یکی از بایه‌های کمکی یک جامعه صنعتی، نیروی متخصص انسانی است. صنعت نو خاسته ایران هنوز در دوران اولیه تکامل و پیشرفت است بدین لحاظ هدف مدارس و دانشگاه‌های صنعتی می‌باشد در جهت برآوردن نیازمندی‌های نیروی انسانی چنین صنعت جوانی باشد و برآوردن این نیاز روز افزون صنعت‌متازم تعمق و تجدید نظر در روشهای و معیارهای تعلیماتی و در تیجه گسترش تعلیمات کارگاهی و آزمایشگاهی بطور پرداخته است.

انتخاب موقعیت:

باتوجه به سیاست عدم تحریر کر دولت و ایجاد قطبیهای جدید صنعتی در تقاطع مختلف کشور و انتخاب چند قطب اصلی چون اهواز- تبریز- اراک و اصفهان ضروری بنظر میرسد که در جوار تاسیسات صنعتی دست بایجاد مرکزی برای تربیت مهندسین متخصصین کارگران فنی و مدیران صنایع زده شود چه علاوه بر تکیه کردن به خط مشی، عدم تحریر کر متناسبلاً امکانات وسیعی از نظره نظر

مادی و معنوی در اختیار صنایع و مراکز
فرهنگی ذکر شده قرار خواهد داد که از آن
جمله است: اختیارات، اکتشافات، برname
امکان پیمایش گذاردن خود صنایع، مرکز
آمار صنعتی، مرکز استاندارد گردان صنایع،
کتابخانه، آزمایشگاهها، کارگاهها و غیره
اختصاص یافته است.

برname پیروزه

هدف کلی از ایجاد کمپوس (شهر یا
محوطه دانشگاهی) تعریف هرچه بینزینه و
حاوای ایجاد مرکز تحقیقاتی بعیض وسیع کلمه
است چه امروزه اکثر دانشگاهها در کشور
های مختلف دنیا سیستم جزو نویسی و
کلامیک پیوند مطلق دروس را با منسق
در استفاده از دروس شریک داشتند و معلمک
از نظر روابط انسانی محیط دانشگاهی نیز حائز
اعیان است که خصوصیات دانشجویان در یک
دانشگاه صنعتی با اسامی دانشگاه های مختلف
ثابت است و عمومیت دارد در حالیکه در
دانشگاه هایی دانشجویان دانشگاه ها بخوبی
میتوان بین دانشجویان دانشگاه ها از یکدیگر
دید. بعثت استفاده تمام دانشگاه ها از
معنی شده است با اصراری که استقلال هر دانشگاه
را از نظر اداری و مراجعن حفظ نماید از
انلاف ارزی و وقت استاد و دانشجو در
جهت رفت و آمد جلوگیری کرده و آنرا
بعداً قابل تخفیف دهد و باز نسبت به شدت یا
خفق ارتباط دانشگاه ها از نظر تعداد دروس
معنی به ایجاد روابط مستقیم و یا غیر مستقیم
شده است که در باره این روابط در سطح
اقفق و فاتم بطور حداقل فکر شده است.
روابط افقی در هر چند طبقه بصورت محل
های پژوهش اجتماعی و یا گاهی در فضای تجمیع
شده اند. مطابق برنامه تدبیری تمام دانشگاه
های صنعتی دنیا یا دو سال دوره عمومی

خواهد بود که غالباً دوره یکساله را کافی
دانسته و بمورد اجرا گذاشده اند که این خود
جزء برنامه فعلی دانشگاه صنعتی آریامهر نیز
بود. در دوره بعدی که معمولاً دو سال
است دانشگاه نسبت بموقوعیت اقليمی اسنهای
پیش یینی شده که عبارتند از نساجی، فیزیک،
شیمی، ریاضی، برق، متالورژی، مهندسی
صنایع و مهندسی شیمی و تعداد رشته ها در
دوره تكمیلی یکساله بعدی متضاد و پیشتر
آن بر فیزیک و هنر شده است. تعداد دانشجو
بین ۵ تا ۶ هزار نفر در نظر گرفته شد
است و برای تعداد بیشتر دانشجو پیش یینی
مراکزی از سایر قطبیات صنعتی باشی معمل
آید. استخوان پندی کلی بنا بتوان و بسورد
قطumat ساخته پیش یینی شده که امکان
افزوندن سطوح لازم و مورد احتیاج را در
«پریوود» های مختلف و در جهت افقی و فاتم
فرآم مینماید. در جوار ساختمان دانشگاه
ها که هسته مرکزی را تشکیل می‌دهند علاوه
بر مرکز تحقیقات، مرکز تحریصی و وزارتی
فکر شده اند.

قسمتی از ساختهای به کارهای
مخصوص دوره عمومی با تعداد بیشتر
دانشجو اختصاص یافته است.
دانشگاه ساختهای خوابگاه دانشجویان و مسکن
کادر آموزشی و اداری، ایجاد مرکزهای صنعتی
آمادگی و مرکز تربیت کارگران متخصص
صنعتی بصورت پیشنهاد در طرح گنجانیده
شده است. این پیروزه در تاریخ ۱۴ شهریور
با زدید اعیان‌حضرتین از دانشگاه ملی مورد
بازدید اعیان‌حضرتین قرار گرفت طراحان
پیروزه امید وارقد تلاش دوساله شان در راه
مطالعات و برنامه ریزی این دانشگاه که خود
چندین صفحه را تشکیل می‌دهد مورد نظر
اولیاء امور قرار گیرد.

Nous publierons dorénavant, dans chaque
numéro d'Art et Architecture, un projet
diplôme intéressant de nos étudiants ira-
niens. Dans ce numéro, ceux de MM.
Ahmad ABRICHAMI et Faramarz
ECHRAGHI, étudiants de la faculté
des Beaux-arts de L'UNIVERSITE NA-
TIONALE — Danéchgah Mélli.

Sujet : centre de recherches techniques.
Programme : Petite ville universitaire
pouvant être construite dans les régions
industrielles comme dans les environs de

AHWAZ-TABRIZ-ARAK-ESFAHAN.

Université comprenant 9 facultés : tex-
tile, physique, chimie, électricité, métal-
lurgie, hydraulique, électronique, etc.....
Habitations du cadre enseignant, habita-
tions pour les étudiants terrains de sports,
espaces vertes, salle de projection et con-
férences, salle d'exposition, laboratoires et
ateliers divers.

کندوکاو

بنای قبیلی ایران

پهروز هشیری

طوش از جزایر خلیج (عزم) و عرض از خط استوا (له لط). در آب و هوای خوشتر از ری است و در محصول غله و پنبه مانند، اهل آنچه شیعه ائمه عتری اند و تکبر بر طبعتان غالب بوده «.

از آثار قدیمی موجود در ورامین امامزاده یحیی و مسجد ورامین و برج سلطان علاءالدین و قلعه ابرج وغیره است که در محل منتهور و مخصوصاً مسجد ورامین از حیث قدمت و آثار معماری قابل توجه می باشد در داخل مسجد مزبور کاشیهایی بکار رفته که دارای جلای فلزی است و قسمی از آنها را سایقاً کنده و برداشت.

اگر آب رودخانه بقدر کافی باشد تمام دهان ممکن است از آب آن استفاده نمایند. عرض آن از هسته به غرب در حدود ۳۶ کیلومتر است.

مرکز ورامین شهر ورامین است که قریب ۳۹۸۶ نفر جمعیت دارد ورامین از قراء قدیمی ایران است که بر کتب و تواریخ اسم آن زیاد برده شده است و از آن جمله يك قسم از مندرجات صفحه ۵۵ کتاب ترمه القلوب راجع به ورامین عیناً نقل می شود :

« ورامین در مقابل دیهی بوده است و اکنون قصبه شده و دارالملك آن توغان گشته

دهستان ورامین از شمال محدود است به لوان و از جنوب به کویر و میله و از مشرق به هسته کرمان و از مغرب به هسته غار و فناوه، در شمال آن سیاه کوه و دنباله کوه سهیا به قرار گرفته و رود جارود از وسط آن کوههای گنبد، اراضی ورامین تماماً از رسوبات رود جارود تشکیل شده و همین واسعه فوق العاده حاصلخیز است رود جارود پس از گذشتن از قریب بارجین در کود گنبد به چند شعبه مجری از یکدیگر تقسیم شده و هر یک از آنها بمعرف آبیاری قسمتی از اراضی ورامین می برد. موقیت خاک ورامین طوری است که

La date de la construction de cette mosquée reste inconnue, comme enveloppée de mystère; les uns prétendent que le chiffre inscrit au plafond de l'eyvan 722 indique cette date, et d'autres prétendent que c'est 782, chiffre que l'on trouve gravé sur la surface intérieure de la Coupoles.

De toute façon, ce qui est certain c'est qu'un nommé CHAHROKH, descendant direct de Tchinguiz-Khan aurait donné les instructions nécessaires et supporté les dépenses des travaux de restauration vers 845, presque 100 ans après la con-

struction de cette mosquée.

Une phrase complète se trouve gravée sur le mur faisant face à l'entrée principale de la mosquée et qui précise clairement ce fait.

L'on remarque aussi, dans un des couloirs de la mosquée, gravé dans une frise décorative, le nom de l'architecte : Ali Ghazvini.

L'intérêt de la mosquée consiste surtout dans les motifs décoratifs en stuc d'une finesse et d'une élégance remarquable. Le stuc finement travaillé représente des motifs floraux, des gravures coraniques

aux caractères arabes finement écrits. Un mariage curieux de motifs géométriques et de lignes sinueuses formant des arabesques fantastiques enrichies d'oiseaux charme l'œil.

La mosquée est entourée des 4 eyvans en tous points identiques les uns aux autres. La cour est beaucoup plus petite que la mosquée même, ce fait est le caractère spécial de l'époque Ilkhanane. La coupole de la mosquée à la forme d'un œuf et repose sur un plan hexagonal. L'intérieur, se révèle être un cercle parfait.

مسجد جامع ورامین

VARAMINE
la Mosquée Djamé

مسجد جامع ورامین

« آثار ملی ایران » شماره ۱۷۶

مسجد جامع ورامین از چند جهت
شایان توجه است که مهمترین مثاله در این
مسجد اینست که دارای تمام خصوصیات کامل
یاک مجداًیرانی است کادر دوران ایلخانیان
ساخته شده است.

شرايط عمومي مسجد ايراني :

۱ سر در ايوان در اول محور طولي
بنا قرار دارد و جلوی آن صحن باز واقع
است.

۲ - طاقهاي دور صحن بهجهار
ايوان ختم می شوند که دو ايوان در محور
طولي و دو ايوان در محور عرضي قرار
دارند و شبستانها در پشت طاقهاها واقعند.

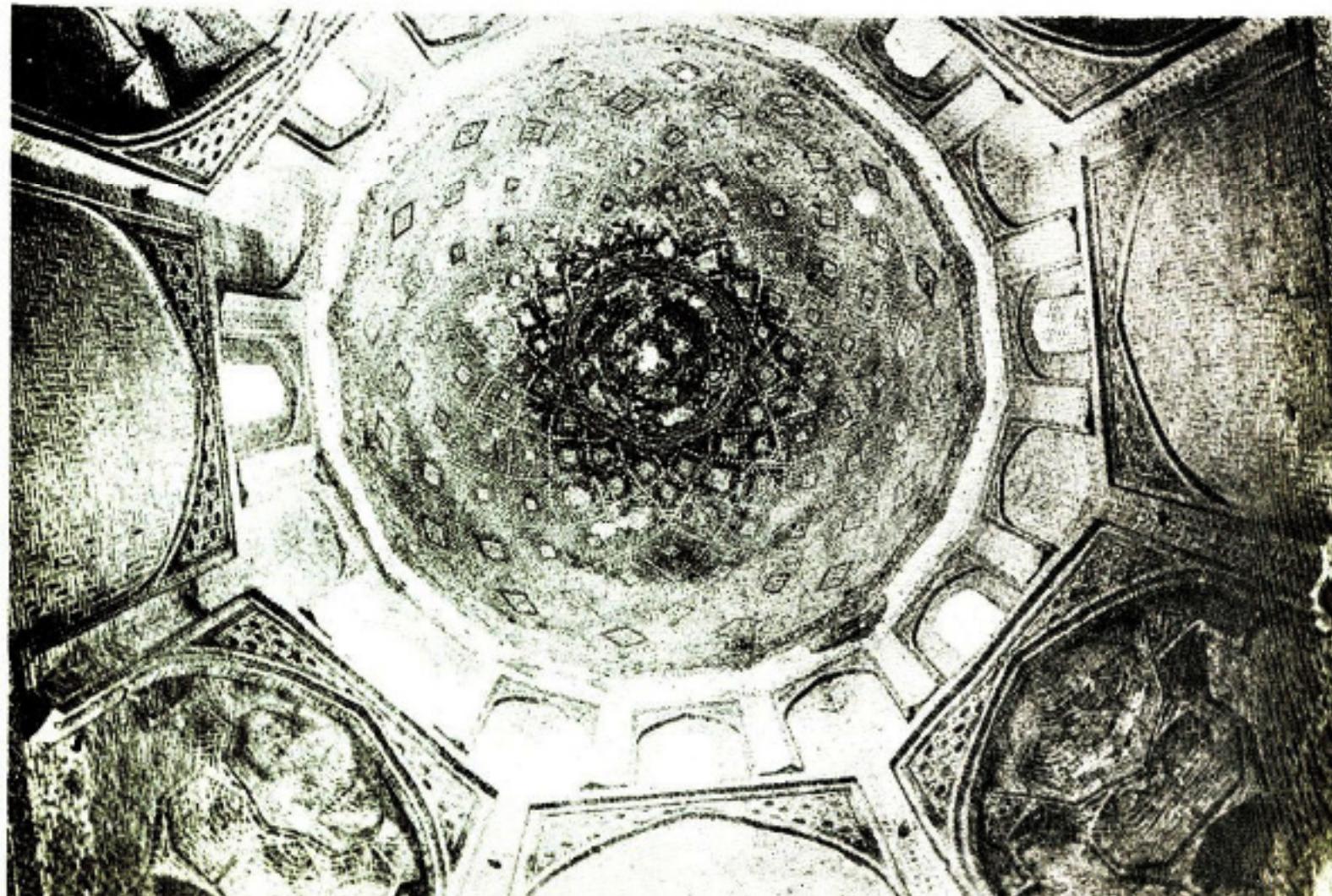
۳ - ايوان اصلی درمحور طولي مسجد
و روپروري ايوان ورودی ، که در سوي
ديگر صحن است ، قرار دارد ، و بهشستان

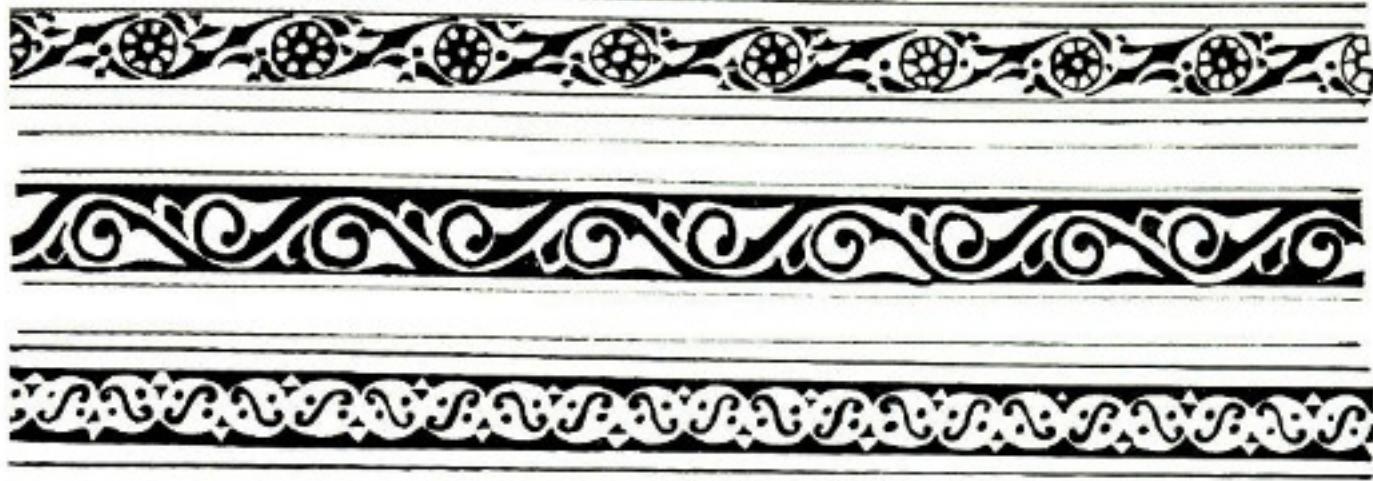
مربعشكلي باز می شود که گيد دارد .
۴ - محراب در دیوار انتهائی ايوان
اصلی ، در انتهای محور طولي واقع است .
تمام شرايط فوق در مسجد جامع ورامين
مشاهده می گردد .

چند نمونه سنج بري از مسجد جامع ورامين

طاق مسجد جامع ورامين

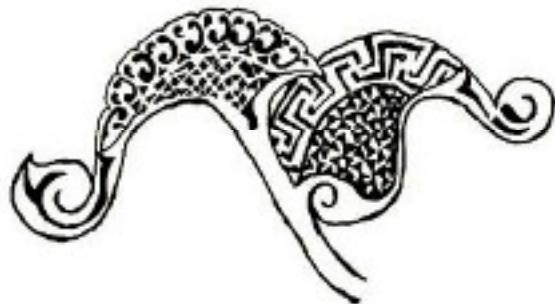
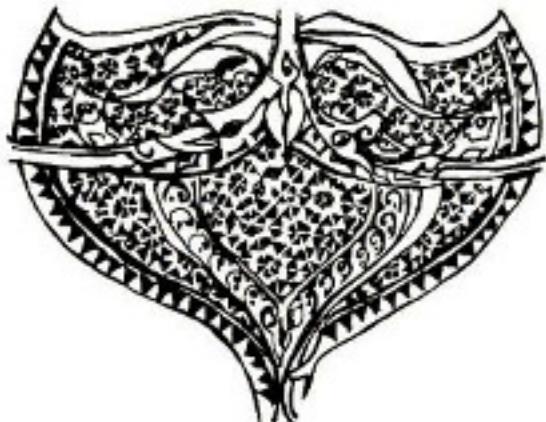
Plafond Mosquée Djame

نوارهای از حاشیه گچ بری مسجد جامع و امامزاده یحیی - ورامین

کنید:

گنبد مسجد روی اطاق مریع شکل ساخته شده و از نوع همند است . همانطور که تخم مرغی شکل است و پایه داخلی آن روزی چرخها دارای پیش امدادی تخریبی ، که از چهار پدهشت و از هشت بهشت زده کوش و سپس به دایره بیدبل می شود ، فرار دارد . ضخامت قشر هرچه براست بزدیگر می شود کمتر می نزد و نم شدن ضخامت بدوسیله یات سلسه پله حمورت می شود .

لکته شایان توجه دیگر در این مسجد ، کم و سختی مسجد ثبت به اندازه ساختمان است . باید هند در حد نه سحن کوچک یعنی از خماییں معماری دوره مقول است . گنبد مسجد از سایر همتاها بنا ارتفاع بسیار زیادتری دارد و سردر ورودی و سر در شبستان گنبد هر دو نتوان ساخته شده است تا تمام گنبد به خوبی نمایان باشد . زیر سازی ساختمان با توجه و دقت و اهمی ساخته شده و سپس روی آن با نجیری و کاشیکاری قریبین کردیده است .

برباره این بنا دو تاریخ ذکر شده است . یک تاریخ در کتبیه ایوان اطاق گنبد است نه باقیمانده رقم ۵۷۲۲ ق (۱۳۴۲ میلادی) و دیگری در داخل اطاق گنبد به تاریخ ۵۷۲۶ ق (۱۳۴۶ م) است . از کتبیه های دیگری نه در مسجد یافت شده نشان می دهد که شاهرخ این مسجد را تعمیر کرده است .

خصوصیات تریمی مسجد و رابطه آن با صالح مورد استعمال قابل توجه و ذکر است . در گنبد های خوشنوش و برای طرح های گوناگون بین بندعای عربی و فارسی و پارسی افقی حاوی طرح های هنری و نقاش کل گچ بکار برده شده است . طرح های آجر چینی که از ترکیب آجر های معمولی و قراش و قالبی مخصوص انجام یافته وجود دارد . دیوار محراب دارای طرح پر کار زیبای است که از تلفیق طرح استخوانی و لسوzi

شکل یافته است . دیوارهای کنار ایوان طاق کنبد دارای نفوی است که در انها آجرهای برجسته و فرو رفته یاک در میان فرار داده شده است .

ترمینات کاشیکاری شامل ترکیبی از نعمات نعای امیر روشن و سیر و سفال بدون لعاب است . هقرنسکاری طاق سر در ورودی از همان مصالح ساخته شده و پوسیله تیرهایی که از طاق آجری نیم دایره بیرون آمده نگاهداری شده است .

این مسجد در اوایل سلطنت ابوسعید ساخته شده است . سمت غربی مسجد در طی قرون به کل از میان رفته ولی وضع قسمتها باقی مانده به نسبه خوب است .

امامزاده یحیی

« آثار ملی ایران » شماره ۱۹۹

ساختمان از بیرون چهار و از داخل هشت گوش است و در گوشه‌ها و زواياي آن طاقچه‌هائی دیده می‌شود . سفت‌کاری ساختمان متعلق به دوره مغول است زیرا بکار بردن طاقچه‌های عمیق گوش‌ای ، تقسیم از ازهار دیوار تردیک کف بمجدن باریکه ،

Mosquée Varamin

گوش‌ای از سردر مسجد جامع ورامین :

نمونه های ترئینی از گنج یری های
مسجد جامع و امامزاده یحیی ورامین

توپیهای ته آجری فمای خارجی گنبد همگی از خصوصیاتی است که بیشتر در بنای دوره مغول دیده می شود .

این امامزاده شامل یک اطاق مربع گنبددار است که دیوارهای آن در داخل یک سلسله اطاقهای گوتاه متعلق به دوره بعد محصور است . تاللهای اخیر قسمت خیلی زیادتری از دستگاه ساختمانی زیارتگاه سریا بود که مناسفانه اکنون بیشتر آنها خراب شده است .

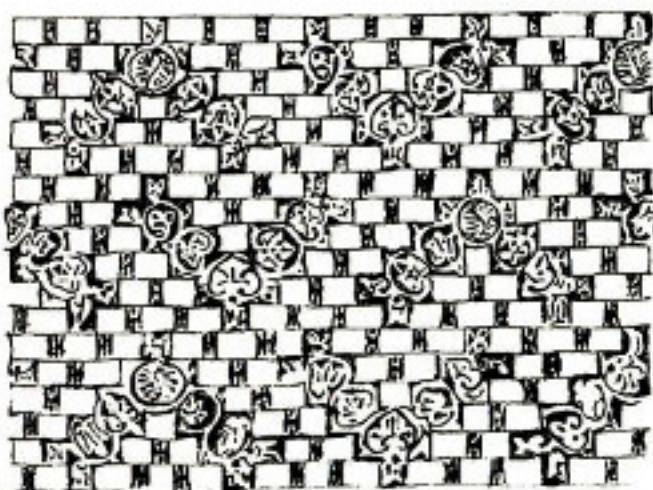
ازاره اطاق تا ۱۸۵۰ متری کف از ترینیتات اولیه عاری شده است ولی در تاجیه میانی دیوار و طاق گنبد گچ و در سطح پاطاق نفوهای گجری عالی وجود دارد و سطح پاطاق با مترنکاری و گجری شده پر شده است . منظره بین چهار تاریخ مختلف برای این بنا ذکر کردند .

۱ - « زاره Sarre » تاریخ بنای اصلی را در حدود ۶۳-۱۲۶۲ میلادی ذکر کرده است و طبق نوشته مادام دیو لا فوا ، برج هشت گوش متعلق به سلجوقیان آنجا بوده که اکنون اثری از آن باقی نمانده است . تعداد زیادی از کاشیها که اکنون در موزه های مختلف جهان موجود است متعلق به این دوره می باشد .

۲ - بازی از ۱۳۰۷ در حاشیه گجری سنه ۷۰۷ هجری قمری مطابق با ۱۳۰۷ را خوانده است .

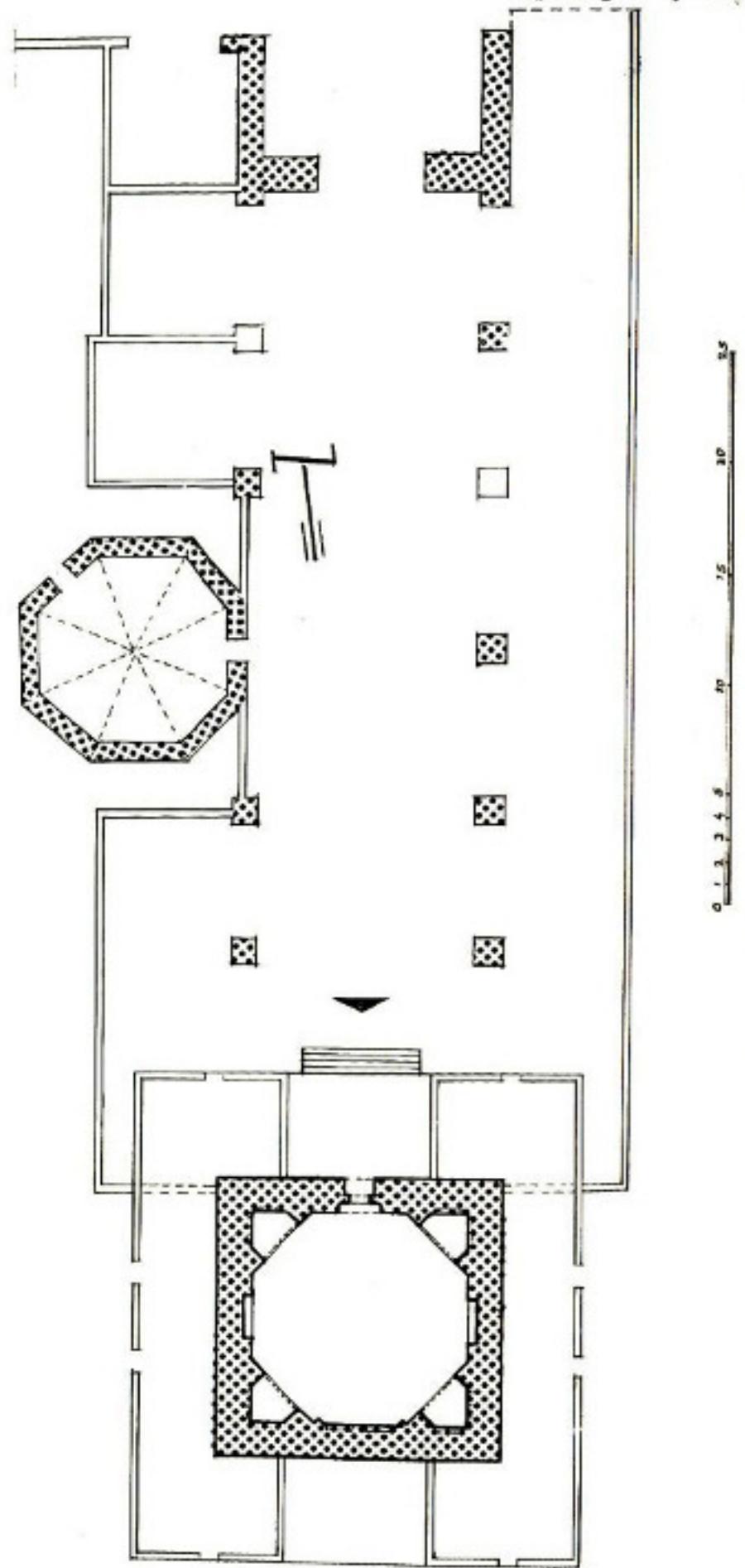
۳ - محراب از کاشی که تصور می شود متعلق به این بناباشد دارای تاریخ ۱۲۶۵-۱۲۶۳ است .

۴ - سنگ قبری از کاشی که به شکل محراب می باشد و تصور می رود متعلق به این بنا باشد ، تاریخ ۱۳۰۵-۷۰۵ را دارد . قسمتی از محراب امامزاده اکنون در موزه ارمیتاز است . زاره درباره این محراب می نویسد : عرض محراب ۲۸ متر است . دارای یک غول قزو و رفتہ مرکزی با طاق سه برگه ، و چراغ اویزان در برابر آرایش

نمونه ای از آجر کاری در امامزاده شاه حسین

پلان امامزاده یحیی و رامین

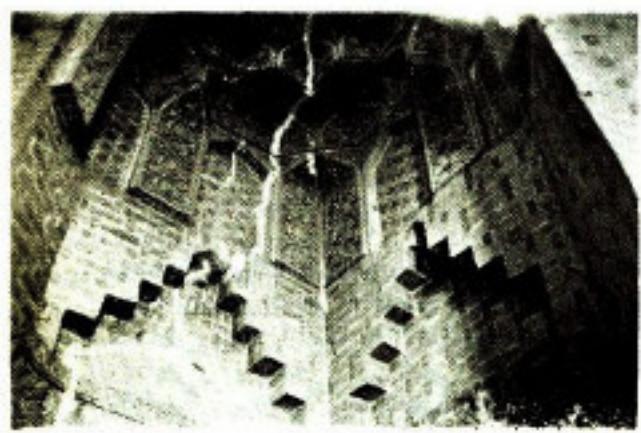

امامزاده یحیی

نمای شمالی

یکی از گوشواره های امامزاده یحیی

Imam-Zadéh Yahyá

شاخ و پرگ و کتیبهای پهخط شکته در بالای کتیبه افقی قرار دارد. دور این قسمت را نقول سه گوش شیر و آفی شکل مانند قاب فراگرفته و در طرفین نیم‌ستون برجسته قرار دارد در نقول سه گوش کتیبهای پهخط شکته و در راس طاق و زوایای آن گل و بته دیده می‌شود. در حاشیه طرفین تیز پاریک کتیبداری وجود دارد. این نقول سه گوش در نقول سه گوش پرگتری واقع شده که راس و زوایای طاق آن، کتیبه و نقوش گل و بته دارد. کلیه این قسمت در داخل قاب مستطیل شکلی که مطلع آن تو خالی است و روی آن کتیبهای پهخط شکته با لبه‌ای که حاشیه گل و بته دارد قرار گرفته است.

متبره علاء الدین
* آثار ملی ایران * شماره ۱۷۷
متبره علاء الدین در سال ۱۲۸۹ هجری قمری (۱۸۶۹ میلادی)
۶۸۸

طاق نوک تیز مقرنسکاری و سفیدکاری شده وجود دارد بالای آن طاق نوک تیز دیگری است که داخل آن مقرنسکاری شده و قاصد میان لبه‌های خارجی سفیدکاری شده است. مدخل شمالی سر در طاقدار نیمه کروی که طاق فرو رفته نوک تیز دارد. دیوارهای جناحی با لبه‌ها اجرچینی شده است. در مغرب مدخل شمالی در محلی که در حدود دو سوم بر صفحه یکی از لبه‌ها و به اندازه عرض آن ساخته شده است به لیکان راه می‌پاد. بالای قوس نوک تیز دو طاق به شکل مثلث دور و بالای آن طاق سومی است که سطح خارجی آن را همتراز باشد لبه می‌کند. سطح اطاق چهار پله می‌خورد و در راس گنبد سوراخی دیده می‌شود. این ساختمان بدون نک در مجاورت بنای دیگری ساخته شده بوده است، این مطلب از بقایه بودن مدخل شمالی و بلندی بالای کف، در محلی که پلکان آغاز می‌شود

گشته از عظمت بنا و خطوط برجسته آن از لحاظ جزئیات تزئینی قابل توجه است. نقول دارای طرح تندای بالای حاشیه کتیبه آن مانند تزئینات دوره سلجوقی است. این پنا در کتاره شمال ورامین در چهل و دو کیلومتری تهران قرار دارد. مقبره برجی، سی دو لبه پهزاویه قایمه در بیرون دارد و در داخل دایره شکل است. در نمای خارجی آن پیش از دیده نمی‌شود. بعدعاً تا پایه سقف کشیده شده و در آنجا توسط طاقهای پیش‌آمد پدیا به سقف پیوند می‌شود کتیبهای بر صفحه لبه‌ها دور تا دور برج با آجر ناشش شده است. در سمت بالای پایه سقف، پنجه‌ایست که فقط قسمت جز تختانی آن باقی مانده است. در راس سقف ناحیه‌ای است، با طرح پیچیده، که از فرو رفته بعضی از آجرها پدید آمده است. سر در مدخل اصلی (جنوب غربی) دارای درگاه مستطیلی است که در فوق آن

Le Meirab, à l'intérieur de la Mosquée (surface murale qui se distingue particulièrement par des decorations spécifiques, et devant laquelle se tiennent les fidèles pour les prières) est donc décoré par des lignes verticales en briques émaillées bleu clair, d'un effet très heureux.

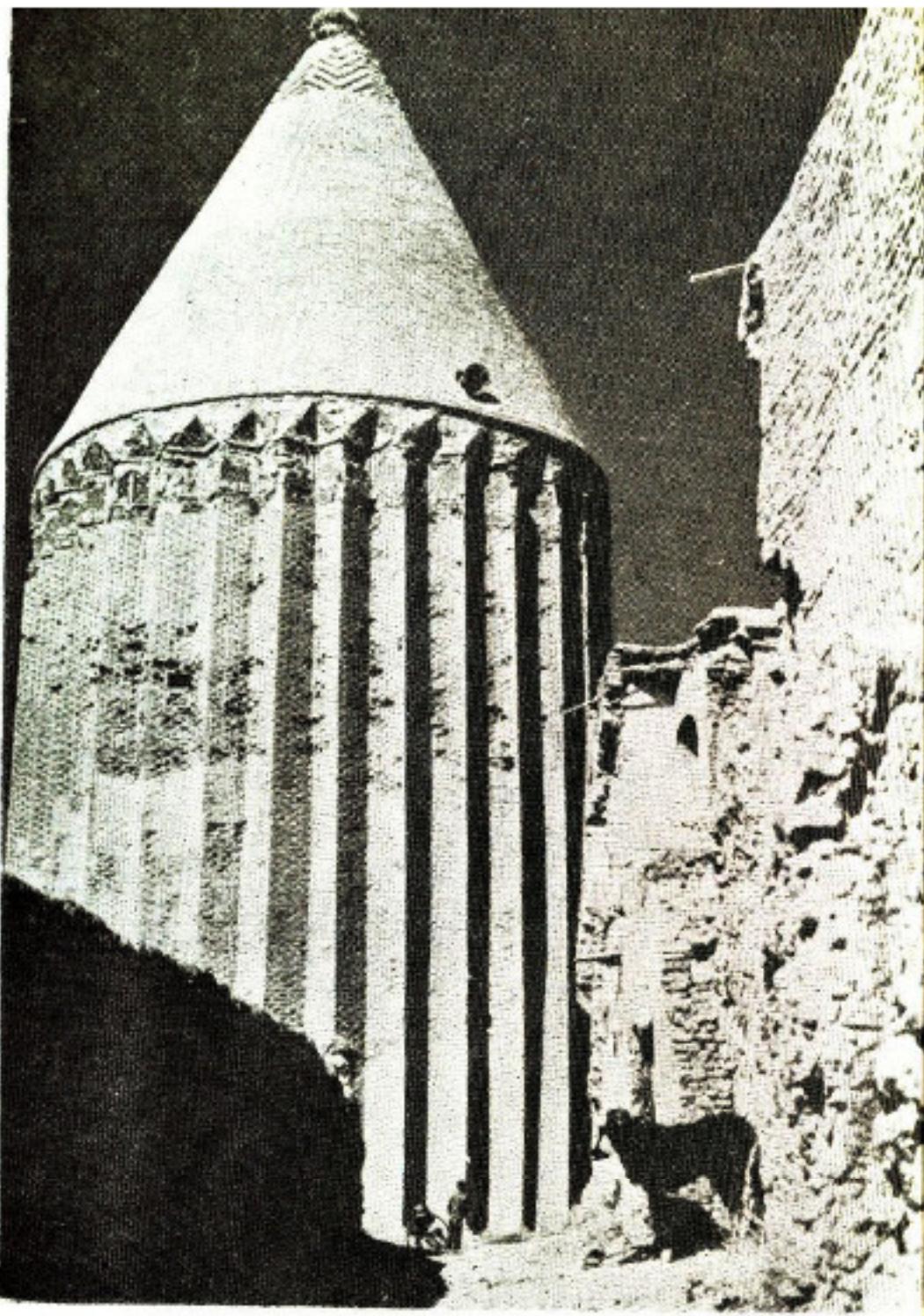
Une paix sereine émane de ce lieu de

prière qui est d'une simplicité et d'une sobriété rare et cette paix justement, attire et charme les visiteurs.

Son intérêt est particulier, car la bâtie principale est de forme rectangulaire, surmontée d'un toit en terrasse et plus loin, reposant sur une tourelle hexagonale, sa coupole.

Construit vers les années 660, cet imamzadeh a été restauré plusieurs fois dont une première fois en 770.

Ce charmant lieu de pèlerinages a été décoré minutieusement de briques émaillées en forme d'étoile. De nos jours, il ne reste que l'emplacement de ces briques, qui sont éparses dans les musées à travers le vaste monde.....

La tombe d'Ala'eddine

شیره علاءالدین

تایت می کرده . زیرا فقط از سقف بنای مجاور می تود از پلکان استفاده کرده . ابعاد اجرها ۳۱×۲۱ سانتی متر و بینها ، افقی ۲ سانتی متر و عمودی حداقل است . کنیه تاریخی در قسمتی چنین است :

« او ... (هر چند) در چهارم مهر در سال ششم و هفتاد و پنج وقت یافت و این هنر در سنه ششم و هشتاد و هشت تکمیل گردید . »

اعمال شاهحسین

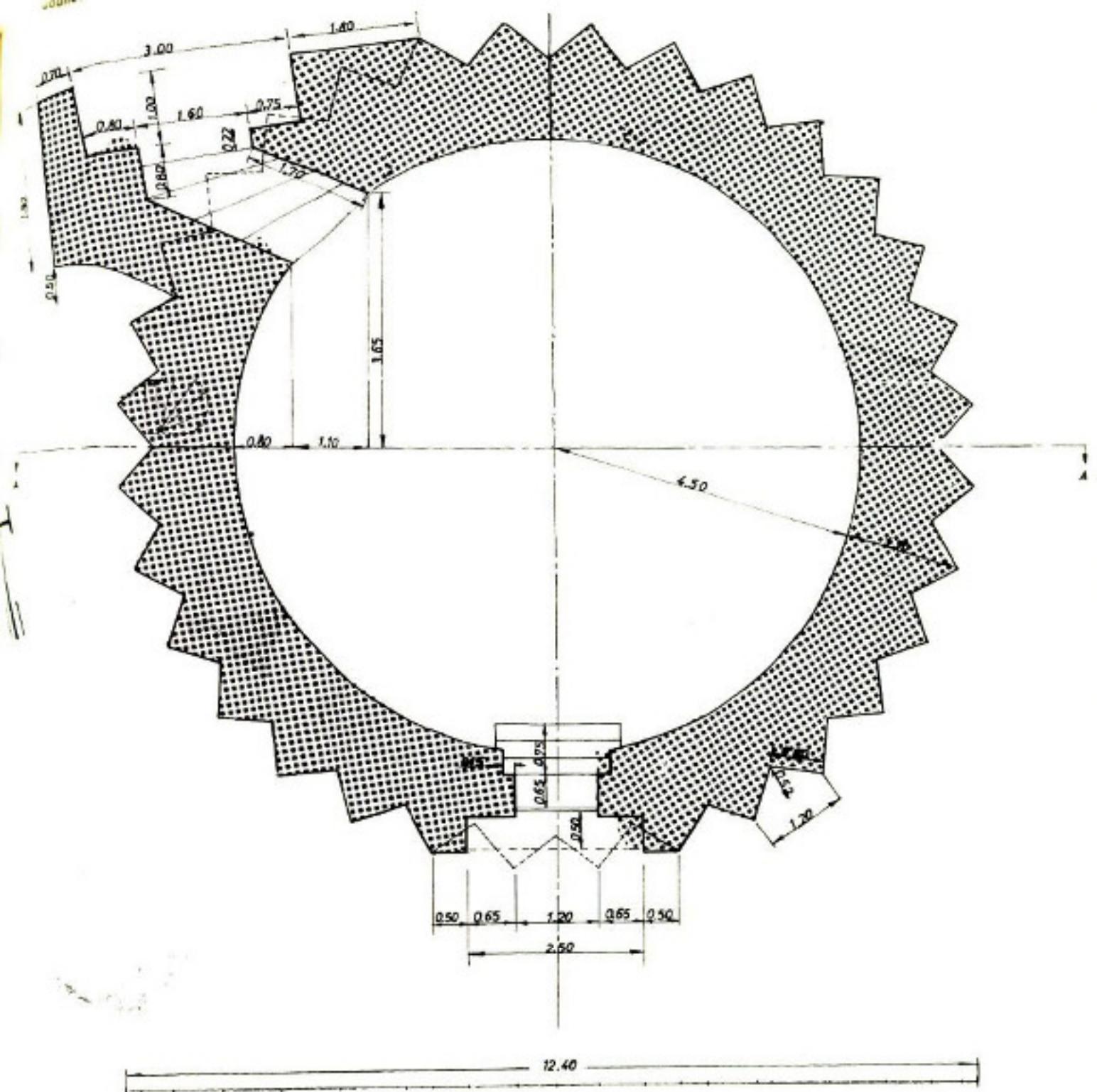
« آثار ملی ایران » شماره ۳۳۹

این با شامل صحن وروی معمور با دیوار و نمازخانه دارای محراب و مقبره پر جی می باشد . تکامل اصلی این بنا بدطرق زیر صورت گرفته است .

اول ساختمان برج : دوم ساختمان بنائی که محراب در آن قرار داشته است . سیس محراب محور احلاق کنید ، که درست مشرق بصحب بازی باز می شد ، قرار گرفته و دور صحن را طاقها احاطه گرده بود . در صفحه سون طاقها هنوز وجود ندارد . بین مرحله اول و دوم ساختمان فاصله زمانی بسیار کوتاهی بوده است . جزئیات تزئینی و خصوصیات دیگر برج و محراب خیلی شبیه کار مسجد جامع ورامین است و تباری این تاریخ آنها را می توان در حدود ۱۴۳۰ میلادی دانست .

نقشه هنری از خارج ، پر جی هشت گوش و از داخل دوراست . سقف و قربس آن از بین رفته است . سطوح دیوار خارجی دارای نقوش مستطیلی فرو رفته می باشد و یک در میان یک سر در و سه پنجه دارند و سطوح دیوار داخلی با گچ سفید کاری شده است . در بالا یک گنبد کوتاه آجری دیده می شود . نوع آجر کاری هنر معمولی و بسیار پر کار است و با فرو بردن بعضی از آجرها طرح گل و بته درآورده شده است . در بعضی قسمتها کاشیهای آبی روشن در طرح آجر چینی قرار داده شده است و قرکیب سفال بدون لعاب با سفال تعابدار آبی روشن در زوایای گوشهها .

ترثیین محراب از طرحهای تندای که بار بک سفال آبی سیر و باریکه آبی روشن و سفال بدون لعاب در گچ سفید قرار داده شده است . حاشیه کنیه هر کب است از حروف سفالی آینه هنر در گچ سفید که فقط چند حرف از آن باقی مانده است . صفحه نیمستونها ، قسمی از آجر کاری پراقتاش آجر تراش پوشیده و فواصل بین طرحها با اشکال ششگوش و ستاره هنر پر شده است . سر هقرنیکاری شده محراب و ترثیین طرح تندای و اشکال بر صفحه نیم ستون شبیه کار مشابه در مسجد جامع ورامین است .

Plan de la tombe Alati - ddanc

پالان مشیرہ خلائی الدین

MAM-ZADEH-CHAH-HOSSEYN
A. Varamini

Construite vers les années 1330 et se trouvant non loin de la mosquée principale de Varamine, et qui la rappelle par ses formes.

Cette mosquée a été complétée et enrichie au fil des années et des donations dont le résultat définitif se présente à notre admiration.

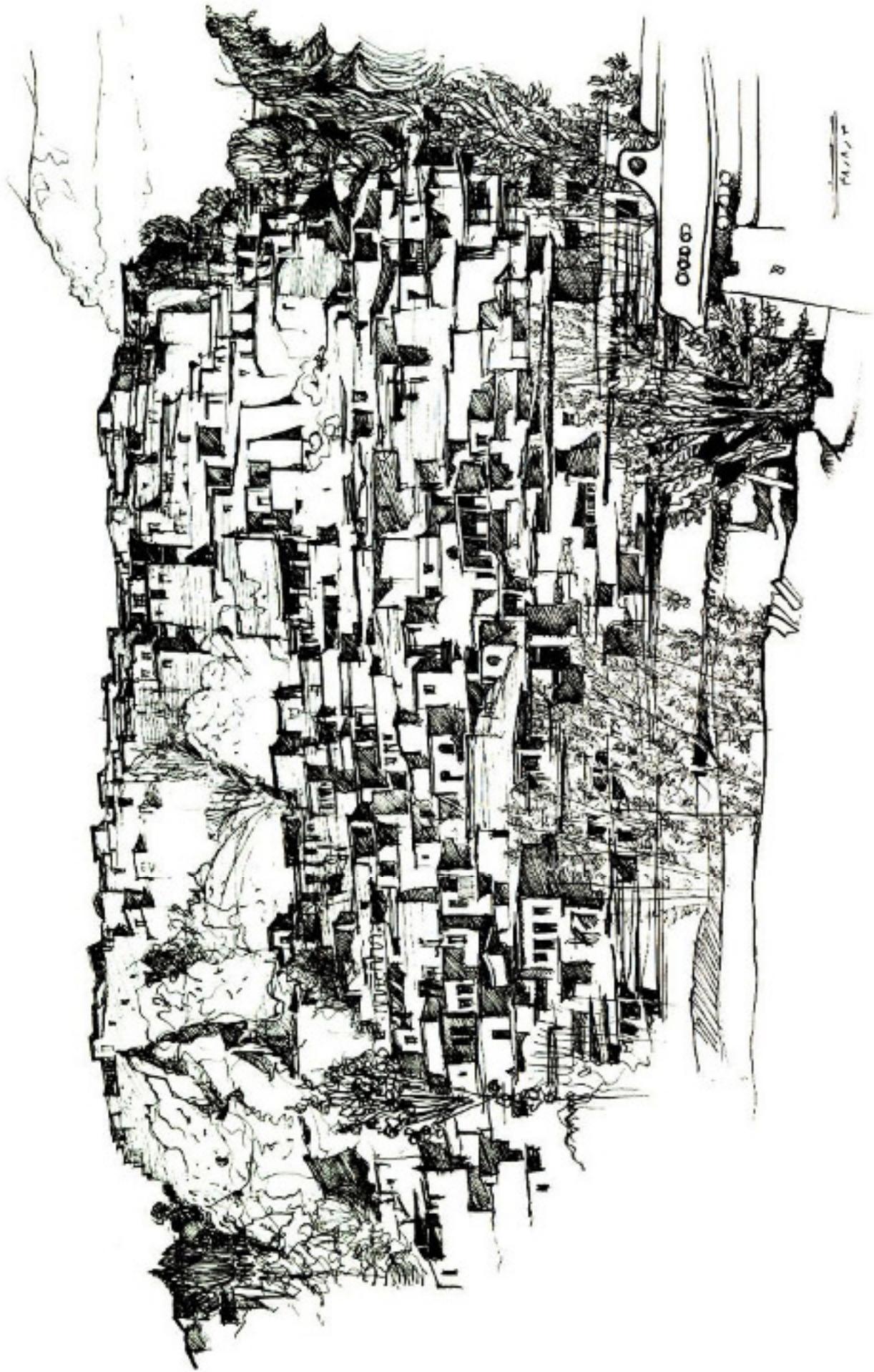
Une tour que l'on peut qualifier de très gracieuse rehausse de sa fragile beauté cette mosquée. Elle est construite sur un plan hexagonal vu de l'extérieur, lais ronde de l'intérieur.

Une partie de sa toiture et les corniches n'ont pas résisté aux mœurs des ans, et des travaux de restauration ont été effectués sur ces parties endommagées.

La tour formée par huit rectangles concaves décorés identiquement de trois petites fenêtres et une sorte d'ogive est d'un effet très agréable.

چند کروکی از :
هوشمند سیحون آرشیتکت

Croquis
H. Seyhoun
architecte

Semirom

سیرم